

zwembaden en
sportaccommodaties 1988

centraal
bureau
voor
de
statistiek

5C39/1988

Verklaring der tekens

- = gegevens ontbreken
- = voorlopig cijfer
- = geheim
- = nihil
- = (indien voorkomend tussen haakjes)
- = het getal is minder dan de afgeronde helfte van de gekozen eenheid

VOORBERICHT

centraal bureau voor de statistiek
hoofdafdeling sociaal-culturele statistieken

aan de in ons land aan-
melijke opvoeding. Dit
zijn elke vijf jaar gegevens
over de overdekte en openluchtsportaccommoda-
ties en in de reeks 'Accommodatie-
onderzoeken'. Het in 1988 gehouden onderzoek Sportaccommodaties en watersport
van accommodatie-onderzoeken
overstaten met de voorafgaande jaren
Verstevigde cijfers in staten en tabelen zijn niet als zodanig gemarkeerd.
rein van sport en recreatie te beschrijven, ligt bij de informatieverzameling
sterker dan voorheen de nadruk op financieel-economische aspecten.

ZWEMBADEN EN SPORTACCOMMODATIES 1988

In deze publikatie worden de in 1988 gehouden onderzoek Sportaccommodaties en watersport
zwembaden en (overdekte en openluchtsportaccommodaties). Daarnaast wordt over
de samengaan met de exploitatie van sportaccommodaties. Dit onderzoek is
geen verslag gedaan.
aan de in ons land aan-
melijke opvoeding. Dit
zijn elke vijf jaar gegevens
over de overdekte en openluchtsportaccommoda-
ties en in de reeks 'Accommodatie-
onderzoeken'. Het in 1988 gehouden onderzoek Sportaccommodaties en watersport
van accommodatie-onderzoeken
overstaten met de voorafgaande jaren
Verstevigde cijfers in staten en tabelen zijn niet als zodanig gemarkeerd.
rein van sport en recreatie te beschrijven, ligt bij de informatieverzameling
sterker dan voorheen de nadruk op financieel-economische aspecten.

Deze publikatie is samengesteld door de Laar van de hoofdafdeling
Sociaal-culturele statistieken.
Gedrukt van de inhoud van deze publikatie is toegestaan, mits de bron duidelijk
wordt vermeld.
Gedrukt of gedeeltelijk herbruik is mogelijk na verzoeken schriftelijke
machtiging van de Directeur-Generaal van de Statistiek.

De Directeur-Generaal
van de Statistiek,

prof. dr. W. Beger

ISBN 902571270 6

Verrijdbaar bij de SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage en via de boekhandel.
Obtainable from the SDU/publishers, The Hague and from booksellers.

Price: f 29,20 (incl. BTW)
Price: hfl. 29,20 (VAT incl.)

Key figures: 0-53/1988
Key figures: 0-53/1988

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
1987-1988	= 1987 tot en met 1988
1987/1988	= het gemiddelde over de jaren 1987 tot en met 1988
1987/'88	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 1987 en eindigend in 1988
1977/'78-1987/'88	= boekjaar enz., 1977/'78 tot en met 1987/'88

In geval van afronding kan het voorkomen, dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.
Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Explanation of symbols

.	= data not available
*	= provisional figure
x	= publication prohibited (confidential figure)
-	= nil
-	= (between two figures) inclusive
0 (0,0)	= less than half of unit employed
a blank	= category not applicable
1987-1988	= 1987 to 1988 inclusive
1987/1988	= average for the years 1987 up to and including 1988
1987/'88	= crop year, financial year, school year etc., beginning in 1987 and terminating in 1988
1977/'78-1987/'88	= book year etc., 1977/'78 up to and including 1987/'88

Detailed items in tables do not necessarily add to totals because of rounding.
Revised figures are not marked as such.

Auteursrecht voorbehouden
Copyright reserved

Gebruik van de inhoud van deze publikatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.
Gehele of gedeeltelijke herdruk is mogelijk na verkregen schriftelijke machtiging van de Directeur-Generaal van de Statistiek.

ISBN 903571270 6

Bestelinformatie

Verkrijgbaar bij de SDU/uitgeverij, 's-Gravenhage en via de boekhandel.
Obtainable from the SDU/Publishers, The Hague and from booksellers.

Prijs: f 29,50 (incl BTW)
Price: hfl.29,50 (VAT incl)

Kengetal: G-63/1988
Key figure: G-63/1988

VOORBERICHT

In 1959 werd voor het eerst een inventarisatie gehouden van de in ons land aanwezige accommodaties op het gebied van sport en lichamelijke opvoeding. Dit onderzoek werd in 1961 en 1963 herhaald. Vanaf 1970 zijn elke vijf jaar gegevens verzameld over de in Nederland aanwezige overdekte en openluchtsportaccommodaties en zweminrichtingen. Hierover werd gerapporteerd in de reeks 'Accommodatie-onderzoeken'. Het in 1989 gehouden onderzoek Sportaccommodaties en watersport 1988 werd op een andere wijze georganiseerd dan de accommodatie-onderzoeken van de voorafgaande jaren. In de nieuwe werkwijze, die tot doel heeft het hele terrein van sport en recreatie te beschrijven, ligt bij de informatieverzameling sterker dan voorheen de nadruk op financieel-economische aspecten.

In deze publikatie wordt aandacht besteed aan de inrichting en het gebruik van zwembaden en (overdekte en openlucht)sportaccommodaties, en - voor wat de niet-gemeentelijke accommodaties betreft - aan de personele middelen, baten en lasten die samengaan met de exploitatie van deze accommodaties. Daarnaast wordt over dit onderzoek nog in de publikatie 'Watersport 1988' verslag gedaan.

Naast een woord van dank aan de exploitanten van de accommodaties die de gevraagde gegevens aan het CBS verstrekten, wil ik hierbij ook bedanken de vertegenwoordigers van verschillende ministeries, van overkoepelende organisaties, van gemeenten en provinciaal planologische diensten en vele anderen die hebben meegewerkt aan de voorbereiding van het onderzoek of die medewerking hebben verleend bij het completeren van het materiaal.

Deze publikatie is samengesteld door W.H. van de Laar van de hoofdafdeling Sociaal-culturele statistieken.

De Directeur-Generaal van de Statistiek,

prof. dr. W. Begeer

Voorburg/Heerlen, november 1990

INHOUD

Voorbericht

Samenvatting

Summary

1. Inleiding

1.1 Onderzoeken op het terrein van de sport

1.2 Opzet van de publikatie

2. Opzet van de statistiek Sportaccommodaties en watersport 1988:

Zwembaden en sportaccommodaties

2.1 Opzet en uitvoering van het onderzoek

2.2 Gehanteerde begrippen

3. Zwembaden

3.1 Ontwikkelingen sinds 1985

3.2 Enkele kerncijfers

3.3 Regionale spreiding

3.4 Rechtsvorm

3.5 Inrichting en voorzieningenniveau

3.6 Openstelling en bezoek

4. Overdekte sportaccommodaties

4.1 Ontwikkelingen sinds 1986

4.2 Ruimten, banen en tafels

4.3 Regionale spreiding

4.4 Rechtsvorm

4.5 Openstelling en bezoek

5. Openluchtportaccommodaties

5.1 Accommodaties, velden en banen

5.2 Bezoeken aan openluchtportaccommodaties

6. Beheer, werkzame personen en baten en lasten van zwembaden en sportaccommodaties

6.1 Inleiding

6.2 Algemene kenmerken

6.2.1 Rechtsvorm

6.2.2 Accommodaties

6.3 Werkzame personen

VOORBERICHT

3

9

11

13

13

13

14

14

15

17

17

18

21

21

22

25

30

30

31

32

33

34

37

37

39

40

40

40

40

41

42

6.3.1	Personeel in loondienst	43
6.3.2	Personeel niet in loondienst	44
6.3.3	Vrijwilligers	45
6.4	Baten en lasten	46
6.4.1	Baten	46
6.4.2	Lasten	47
Staten		
2.1	Samenstelling van de onderzoekspopulatie	14
3.1	Mutaties in zwembaden naar type	17
3.2	Zwembaden uit 1985 naar reden waarom ze ontbreken in het onderzoek van 1988	17
3.3	Enkele kerngegevens van zwembaden naar type, 1988	18
3.4	Zwembaden en hun bezoek naar type	19
3.5	Bezoeken aan een aantal zwembaden naar type	20
3.6	Uren zonneshijn, zomerse dagen en gemiddelde temperatuur te De Bilt, 's zomers	20
3.7	Zwembaden naar type en per 100 000 inwoners naar gemeentegroottegroep, 1988	21
3.8	Zwembaden naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	22
3.9	Zwembaden naar oppervlakte zwemwater en type zwembad, 1988	22
3.10	Zwembaden naar aanwezigheid van ligweiden, stranden of terreinen voor sport en spel naar type zwembad en naar gemeentegroottegroep, 1988	23
3.11	Recreatieve voorzieningen in zwembaden naar type zwembad, 1988	23
3.12	Recreatieve voorzieningen in zwembaden naar oppervlakte zwemwater, 1988	24
3.13	Zwembaden naar geschiktheid voor bepaalde vormen van wedstrijd-sport en naar gemeentegroottegroep, 1988	24
3.14	Overdekte baden naar periode dat ze gesloten zijn, 1988	25
3.15	Openluchtbaden naar periode dat ze gesloten zijn, 1988	25
3.16	Gemiddeld aantal dagen openstelling per jaar van zwembaden naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	25
3.17	Zwembaden naar type en aantal uren openstelling per week, 1988	26
3.18	Overdekte baden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988	26
3.19	Openluchtbaden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988	27
3.20	Gemiddeld aantal uren openstelling per jaar van zwembaden naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	27
3.21	Bezoeken aan zwembaden naar type en naar oppervlakte zwemwater, 1988	28
3.22	Bezoeken aan zwembaden naar type en naar aanwezigheid van recreatieve voorzieningen, 1988	28
3.23	Zwembaden naar type en naar gebruik voor schoolzwemmen en verenigingszwemmen en naar gemeentegroottegroep, 1988	29
4.1	Mutaties in sporthalaccommodaties en tennishallen	30
4.2	Sporthalaccommodaties en tennishallen uit 1986 naar reden waarom ze ontbreken in het onderzoek van 1988	30
4.3	Overdekte sportaccommodaties naar type en naar aantal ruimten, banen en tafels, 1988	31
4.4	Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar type, 1988	31
4.5	Overdekte sportaccommodaties naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	32
4.6	Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar	

	gemeentegroottegroep, 1988	32
4.7	Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar gemeentegroottegroep, 1988	33
4.8	Overdekte sportaccommodaties naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	33
4.9	Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	34
4.10	Overdekte sportaccommodaties naar type en naar aantal uren openstelling per week in september, 1988	34
4.11	Uren openstelling per week van overdekte sportaccommodaties naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	35
4.12	Bezoeken aan overdekte sportaccommodaties naar type en soort bezoek, 1988	35
4.13	Bezoeken aan overdekte sportaccommodaties naar type, rechtsvorm van de exploitant en soort bezoek, 1988	36
5.1	Exploitanten van openluchtsportaccommodaties en accommodaties, velden en banen naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	37
5.2	Openluchtsportaccommodaties en velden en banen naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	38
5.3	Openluchtsportaccommodaties naar type en aantal velden en banen, 1988	38
5.4	Bezoeken aan openluchtsportaccommodaties naar type, 1988	39
6.1	Exploitanten van sportaccommodaties naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988	40
6.2	Exploitanten van sportaccommodaties naar type en aantal beheerde accommodaties naar type, 1988	41
6.3	Exploitanten van sportaccommodaties naar type en werkzame personen, 1988	42
6.4	Personeel in loondienst bij exploitanten van sportaccommodaties, 1988	43
6.5	Formatieplaatsen van personeel in loondienst naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties, 1988	44
6.6	Bestede of betaalde uren van personeel niet in loondienst naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties, 1988	45
6.7	Aantal vrijwilligers naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties, 1988	45
6.8	Uren vrijwilligerswerk naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties, 1988	46
6.9	Baten van exploitanten van sportaccommodaties naar type, 1988	47
6.10	Lasten van exploitanten van sportaccommodaties naar type, 1988	48

Tabellen

3.1	Zwembaden, oppervlakte zwemwater en bezoeken naar provincie, gemeentegroottegroep en type zwembad, 1988	50
3.2	Zwembaden naar type per provincie, 1988	51
3.3	Oppervlakte zwemwater naar type zwembad en per 1 000 inwoners per provincie, 1988	51
3.4	Zwembaden naar type en gemeentegroottegroep, 1988	52
3.5	Oppervlakte zwemwater naar type zwembad en per 1 000 inwoners naar gemeentegroottegroep, 1988	52
3.6	Oppervlakte ligweiden, stranden of terreinen voor sport en spel naar type zwembad en naar gemeentegroottegroep, 1988	53
3.7	Recreatieve voorzieningen in overdekte zwembaden naar oppervlakte zwemwater, 1988	53

3.8	Recreatieve voorzieningen in openluchtzwembaden naar oppervlakte zwemwater, 1988	54
3.9	Recreatieve voorzieningen in combi-zwembaden naar oppervlakte zwemwater, 1988	54
3.10	Zwembaden naar type en naar geschiktheid voor bepaalde vormen van wedstrijdsport, 1988	55
3.11	Bezoeken per jaar aan zwembaden per m ² zwemwater naar oppervlakte zwemwater en naar type zwembad, 1988	55
3.12	Bezoeken per jaar aan overdekte baden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988	55
3.13	Bezoeken per jaar aan openluchtbaden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988	56
3.14	Bezoeken aan zwembaden naar type zwembad en soort bezoek en naar provincie en gemeentegroottegroep, 1988	56
4.1	Overdekte sportaccommodaties naar type en naar provincie, 1988	57
4.2	Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar provincie, 1988	57
4.3	Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar provincie, 1988	58
4.4	Bezoeken aan overdekte sportaccommodaties naar type accommodatie, gemeentegroottegroep en soort bezoek, 1988	58
4.5	Bezoeken aan overdekte sportaccommodaties naar type accommodatie, provincie en soort bezoek, 1988	59
5.1	Openluchtportaccommodaties en velden en banen naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	60
5.2	Openluchtportaccommodaties en velden en banen naar type en naar provincie, 1988	60
5.3	Velden en banen in openluchtportaccommodaties naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	61
5.4	Bezoeken per accommodatie aan openluchtportaccommodaties naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	61
5.5	Bezoeken per veld of baan aan openluchtportaccommodaties naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988	62
6.1	Exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering en aantal beheerde accommodaties naar type, 1988	63
6.2	Exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering en werkzame personen, 1988	63
6.3	Formatieplaatsen van personeel in loondienst naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	64
6.4	Bestede of betaalde uren van personeel niet in loondienst naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	65
6.5	Aantal vrijwilligers naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	66
6.6	Uren vrijwilligerswerk naar functie bij exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	66
6.7	Baten van exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	67
6.8	Lasten van exploitanten van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988	68

SAMENVATTING

Naast de gemeenten waren er in 1988 in Nederland nog 1 060 exploitanten van sportaccommodaties, die een of meer zwembaden of sportaccommodaties beheerden. De gemeenten en de overige exploitanten beheerden in totaal:

- 785 zwembaden,
- 1 620 overdekte sportaccommodaties en
- 4 030 openluchtsportaccommodaties.

Deze gegevens volgen uit een onderzoek dat in 1989 werd ingesteld bij de gemeenten en de exploitanten van sportaccommodaties.

De zwembaden zijn te onderscheiden in 285 overdekte baden, 365 openluchtbaden en 135 combi-baden; 35 van de openluchtbaden waren natuurbaden. Tezamen omvatten de baden 125 ha zwemwater. Dit betekent dat er per 1 000 inwoners 85 m² zwemwater in de hier beschreven zwembaden beschikbaar was; hiervan was 14% overdekt. In 1988 werden bij alle baden tezamen 82 miljoen bezoeken geregistreerd. Gemiddeld per zwembad waren dat er 104 000. Er lijkt na 1985 een kentering te zijn ingetreden in het bezoek aan overdekte en combi-zwembaden. Nadat in voorgaande jaren steeds sprake was geweest van een daling van de bezoekersaantallen, is het gemiddelde bezoek per overdekt zwembad gestegen van 131 000 in 1985 tot 145 000 in 1988. Voor combi-baden waren deze cijfers respectievelijk 196 000 en 211 000.

De overdekte sportaccommodaties kunnen worden onderscheiden in 390 sportzaalaccommodaties, 740 sporthalaccommodaties, 205 tennishallen en 280 overige sportaccommodaties. Tezamen bevatten deze overdekte accommodaties 1 220 multifunctionele sportruimten (450 sportzalen en 770 sporthallen) en 15 ijshallen. In de specifiek voor één tak van sport ingerichte sportruimten werden bijna 3 900 banen en tafels geteld, waaronder 1 120 kegel- of bowlingbanen, 1 100 tennisbanen, 510 biljarttafels en 370 squashbanen. Gedurende een doorsneeweek in september 1988 brachten bijna 2 miljoen sporters een bezoek aan een van deze accommodaties; dit is gemiddeld 1 170 per accommodatie. Het bezoek bestond voor 36% uit bezoek in verband met schoolgymnastiek, voor 43% uit bezoek in verband met verenigingssport en voor 20% uit bezoek in verband met ongeorganiseerde sport.

In de ruim 4 000 openluchtsportaccommodaties lagen in totaal iets meer dan 19 000 velden of banen voor wedstrijdssport. Hieronder waren 7 300 voetbalvelden, 6 700 tennisbanen en 1 000 hockeyvelden. Gedurende een doorsneeweek in september 1988 bezochten ruim 2 miljoen sporters een van deze accommodaties; dit komt neer op gemiddeld 510 per accommodatie of 110 per veld of baan.

Het grootste deel van de hierboven genoemde zwembaden en sportaccommodaties wordt beheerd door gemeenten. In het kader van dit onderzoek zijn geen gegevens verzameld over de werkgelegenheid en de baten en lasten van deze gemeentelijke accommodaties. Op basis van gegevens uit andere onderzoeken kan de werkgelegenheid in deze sector bij de gemeentelijke overheid in 1988 worden geraamd op ruim 6 000 formatieplaatsen. De netto-uitgaven van de gemeenten aan het beheren van sportaccommodaties in dat jaar kunnen geraamd worden op ruim 1 miljard gulden. De ruim 1 000 andere exploitanten van deze typen van accommodaties beheren 280 zwembaden, 620 overdekte en 525 openluchtaccommodaties. Bij deze overige exploitanten waren iets meer dan 5 500 personen in loondienst; omgerekend tot een volledige werkweek komt dit neer op bijna 3 800 formatieplaatsen. Bijna de helft van hen had een volledige werkweek. In 1988 werden daarnaast in deze accommodaties nog eens bijna 800 000 uren besteed door de exploitanten zelf en door meewerkende gezinsleden of door personeel dat niet in loondienst was. In de tweede week van september 1988 hebben er bovendien nog ruim 2 000 vrijwilligers gedurende 12 000 uren vrijwilligerswerk verricht.

De omzet van de 1 060 (niet-gemeentelijke) exploitanten bedroeg 560 miljoen gulden in 1988. Aan de batenkant bestond 27% uit contributies, lesgelden, entreegelden e.d. en 28% uit inkomsten uit verhuur van gebouwen en terreinen; 19% kwam uit subsidies en bijdragen. Aan de lastenkant bestond 32% uit lonen en honoraria, 19% uit rente en afschrijvingen en 26% uit overige huisvestingskosten.

In de publikatie wordt op bovengenoemde punten dieper ingegaan per type accommodatie, per provincie en naar gemeentegroottegroep. Bovendien komen nog enkele andere aspecten aan de orde, zoals de rechtsvorm van de exploitanten van sportaccommodaties, de inrichting en het voorzieningenniveau van zwembaden en het aantal uren openstelling van zwembaden en overdekte sportaccommodaties.

De zwembaden zijn te onderscheiden in 285 overdekte zwembaden en 122 openluchtbaden; 32 van de openluchtbaden waren natuurbaden. Tamen omvatten de 122 openluchtbaden 125 ha zwembad. Dit betekent dat er per 1 000 inwoners 85 m² zwembad in de hier beschreven zwembaden beschikbaar was; hiervan was 14% overdekt. In 1988 werden dit alre baden taxamen 82 miljoen bezoeken geregistreerd. Gemiddeld per zwembad waren dat er 104 000. Er lijkt na 1985 een kentering te zijn ingetreden in het bezek aan overdekte en openluchtbaden. Nadat in voorgaande jaren steeds sprake was geweest van een daling van de bezoekersaantallen, is het gemiddelde bezek per overdekt zwembad gestegen van 131 000 in 1985 tot 145 000 in 1988. Voor openluchtbaden waren deze cijfers respectievelijk 196 000 en 211 000.

De overdekte sportaccommodaties kunnen worden onderscheiden in 390 sportzaalaccommodaties, 740 sporthalaccommodaties, 205 tenniszalen en 280 overige sportaccommodaties. Tamen bevatten deze overdekte accommodaties 1 220 multifunctionele sportruimten (450 sportzalen en 770 sportzalen) en 15 zalen. In de specifieke voor een tak van sport ingerichte sportruimten werden bijna 3 900 banen en tafels geteld, waaronder 1 120 kegel- of bowlingbanen, 1 100 tennisbanen, 210 biljarttafels en 370 spazaanbanen. Gedurende een doorsnee week in september 1988 brachten bijna 2 miljoen sporters een bezek aan een van deze accommodaties; dit is gemiddeld 1 170 per accommodatie. Het bezek bestond voor 36% uit bezek in verband met schoolgymnastiek, voor 43% uit bezek in verband met verenigingssport en voor 20% uit bezek in verband met ongeorganiseerde sport.

In de ruim 4 000 openluchtsportaccommodaties lagen in totaal iets meer dan 19 000 velden of banen voor wedstrijd sport. Hieronder waren 7 300 voetbalvelden, 6 700 tennisbanen en 1 000 hockeyvelden. Gedurende een doorsnee week in september 1988 bezochten ruim 2 miljoen sporters een van deze accommodaties; dit komt neer op gemiddeld 210 per accommodatie of 110 per veld of baan.

Het grootste deel van de hierboven genoemde zwembaden en sportaccommodaties wordt beheerd door gemeenten. In het kader van dit onderzoek zijn geen gegevens verzameld over de werkgelegenheid en de baten en lasten van deze gemeentelijke accommodaties. Op basis van gegevens uit andere onderzoeken kan de werkgelegenheid in deze sector bij de gemeentelijke overheid in 1988 worden geraamd op ruim 6 000 formatieplaatsen. De netto-uitgaven van de gemeenten aan het beheer van sportaccommodaties in dat jaar kunnen geraamd worden op ruim 1 miljard gulden. De ruim 1 000 andere exploitanten van deze typen van accommodaties behoren tot 280 zwembaden, 620 overdekte en 225 openluchtaccommodaties. Bij deze overige exploitanten waren iets meer dan 2 500 personen in loondienst; omgerekend tot een volledige werkweek komt dit neer op bijna 3 800 formatieplaatsen. Bijna de helft van hen had een volledige werkweek. In 1988 werden daarnaast in deze accommodaties nog eens bijna 800 000 uren besteed door de exploitanten zelf en door meewerkende gezinsleden of door personeel dat niet in loondienst was. In de tweede week van september 1988 hebben er bovendien nog ruim 2 000 vrijwilligers gedurende 12 000 uren vrijwilligerswerk verricht.

SUMMARY

In 1988 in the Netherlands there were 1,060 owners of sports accommodations, who managed one or more swimming complexes or sports accommodations in addition to the municipalities. The municipalities and the other owners managed in all:

- 785 swimming complexes,
- 1,620 indoor sports complexes and
- 4,030 outdoor sports complexes.

These figures are the result of a survey in 1989 held by the Central Bureau of Statistics among the municipalities and the managers of the accommodations.

The swimming complexes can be divided into 285 indoor complexes, 365 outdoor complexes and 135 combined complexes; 35 outdoor complexes were naturel. Together, these complexes had a watersurface area of 125 ha. This means that for every 1,000 inhabitants there were 85 square metres of swimming water in these complexes, of which 14% in indoor pools. In 1988 some 82 million visits were paid to the complexes: this is an average of 104,000 per complex. Since 1985 the tide of visiting indoor and combined complexes seems to be on the up-turn. After attracting fewer and fewer visitors in preceding years, the number of visits per indoor complex increased from 131,000 in 1985 to 145,000 in 1988. For combined complexes these figures were 196,000 and 211,000 respectively.

The outdoor sports complexes can be divided into 390 small sports centres, 740 large sports centres, 205 tennis halls and 280 other indoor sports halls. Together, these indoor sports accommodations consist of 1,220 multifunctional sports halls (450 small sports halls and 770 large sports halls) and 15 skating halls. In sports halls, specifically fitted for one sport, there were almost 3,900 sports tracks and tables, among which 1,120 skittle- or bowling-alleys, 1,100 lawn-tennis courts, 510 billiard-tables and 370 squash courts. During an average week in September 1988 almost 2 million players paid a visit to one of these accommodations; this is an average of 1,170 per accommodation. Some 36% of the visits were related to school sports, 43% to club sports and 20% to unorganised sports.

In the 4,000 open air accommodations there were over 19,000 sports grounds, pitches and courts, suitable for competition purposes. Of these, 7,300 were intended to be for football matches, 6,700 for tennis matches and 1,000 for hockey matches. During an average week in September 1988 over 2 million players paid a visit to one of these accommodations; this is an average of 510 per accommodation or of 110 per track, pitch or court.

Most of the swimming complexes and sports accommodations mentioned above are controlled by municipalities. In this survey no data were collected about employment or about the turnover of these municipal accommodations. In 1988, according to results of other surveys employment in municipal sports accommodations can be estimated at over 6,000 full-time jobs. The net costs of operating these accommodations can be estimated at over one thousand million guilders. The over 1,000 remaining owners of these types of accommodations control 280 swimming complexes, 620 indoor and 525 outdoor sports accommodations. Some 5,500 people were on the pay-roll of the latter owners; turned into full-time jobs this means nearly 3,800 full-time jobs. Almost half of the people were fully employed. Besides, in 1988 almost 800,000 hours were spent by the owners themselves, by co-operating relatives or by people who were not on the pay-roll. In addition, in the second week of September 1988 over 2,000 volunteers spent 12,000 working hours in the accommodations.

In 1988 the turnover of the 1,060 (non-municipal) owners amounted to 560 million guilders, of which 27% from subscriptions, tuitions, admissions and the like, 28% from renting out buildings and grounds and 19% from government subsidies and contributions. Of the costs 32% were related to wages and fees, 19% to interest and depreciation and 26% to other costs of housing.

This publication examines these points in more detail. Also a number of other aspects are discussed, such as legal form of the owners, the lay-out and services levels of swimming complexes and opening hours of swimming complexes and indoor sports accommodations.

The swimming complexes can be divided into 282 indoor complexes, 365 outdoor complexes and 135 combined complexes; 35 outdoor complexes were natural. Together, these complexes had a water surface area of 125 ha. This means that for every 1,000 inhabitants there were 85 square metres of swimming water in these complexes, of which 14% in indoor pools. In 1988 some 82 million visits were paid to the complexes; this is an average of 104,000 per complex. Since 1985 the rate of visiting indoor and combined complexes seems to be on the up-tick. After attracting fewer and fewer visitors in preceding years, the number of visits per indoor complex increased from 131,000 in 1985 to 145,000 in 1988. For combined complexes these figures were 196,000 and 211,000 respectively.

The outdoor sports complexes can be divided into 390 small sports centres, 740 large sports centres, 205 tennis halls and 280 other indoor sports halls. Together, these indoor sports accommodations consist of 1,220 multifunctional sports halls (450 small sports halls and 770 large sports halls) and 15 skating halls. In sports halls, specifically fitted for one sport, there were almost 3,900 sports cracks and tables, among which 1,120 skittle- or bowling-alleys, 1,100 lawn-tennis courts, 210 billiard-tables and 370 squash courts. During an average week in September 1988 almost 2 million players paid a visit to one of these accommodations; this is an average of 1,170 per accommodation. Some 36% of the visits were related to school sports, 43% to club sports and 20% to unorganised sports.

In the 4,000 open air accommodations there were over 19,000 sports grounds, pitches and courts, suitable for competition purposes. Of these, 7,300 were intended to be for football matches, 6,700 for tennis matches and 1,000 for hockey matches. During an average week in September 1988 over 2 million players paid a visit to one of these accommodations; this is an average of 210 per accommodation or of 110 per track, pitch or court.

Most of the swimming complexes and sports accommodations mentioned above are controlled by municipalities. In this survey no data were collected about employment or about the turnover of these municipal accommodations. In 1988, according to results of other surveys employment in municipal sports accommodations can be estimated at over 6,000 full-time jobs. The net costs of operating these accommodations can be estimated at over one thousand million guilders. The over 1,000 remaining owners of these types of accommodations control 280 swimming complexes, 620 indoor and 252 outdoor sports accommodations. Some 2,500 people were on the pay-roll of the latter owners; turned into full-time jobs this means nearly 3,800 full-time jobs. Almost half of the people were fully employed. Besides, in 1988 almost 800,000 hours were spent by the owners themselves, by co-operating relatives or by people who were not on the pay-roll. In addition, in the second week of September 1988 over 2,000 volunteers spent 12,000 working hours in the accommodations.

1. INLEIDING

1.1 Onderzoeken op het terrein van de sport

In 1948 werd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een eerste verkenning uitgevoerd op het terrein van de sport. Het ging toen om summier overzichten van de bij de overkoepelende sportorganisaties aangesloten verenigingen en hun ledenaantallen. In 1959 werd voor het eerst een inventarisatie gehouden van de in ons land aanwezige accommodaties op het gebied van sport en lichamelijke opvoeding. Dit onderzoek werd in 1961 en 1963 herhaald. Vanaf 1970 is elke vijf jaar onderzoek verricht naar de in Nederland aanwezige sportaccommodaties. Deze onderzoeken werden in twee fasen uitgevoerd. Allereerst werd bij alle gemeentebesturen een inventarisatie gehouden van de binnen de gemeentegrenzen aanwezige zwembaden en sportaccommodaties (overdekt en openlucht). Daarna werden bij de overdekte sportaccommodaties en zwembaden vervolgonderzoeken ingesteld naar inrichting en gebruik van deze accommodaties.

Vanaf 1987 zijn de (accommodatie-)onderzoeken op het gebied van sport en recreatie op een andere wijze georganiseerd. Naast beheerders van accommodaties worden nu ook andere organisaties en instanties benaderd (zoals sportclubs, sport scholen, instanties op de terreinen van natuurbescherming en openluchtrecreatie e.d.). In deze nieuwe werkwijze ligt bij de informatieverzameling sterker dan voorheen de nadruk op financieel-economische aspecten.

In 1989 is de eerste publikatie in deze nieuwe reeks verschenen onder de titel 'Sportclubs en sportscholen 1987'. In de nu voorliggende publikatie worden de resultaten gepresenteerd van het onderzoek Sportaccommodaties en watersport 1988, voorzover deze betrekking hebben op zwembaden en overdekte en onoverdekte sportaccommodaties. Over organisaties en accommodaties op het gebied van de watersport verschijnt een afzonderlijke publikatie. Het derde onderzoek in de reeks wordt in 1990 gehouden en richt zich op organisaties en instanties op de terreinen van recreatie en natuurbehoud en overkoepelende organisaties op het terrein van de sport.

Door het CBS worden nog in andere onderzoeken gegevens over sport en recreatie verzameld. In het 'Jaarboek toerisme en vrijetijdsbesteding 1990' is een keur van deze gegevens over de diverse aspecten van sport en recreatie opgenomen.

1.2 Opzet van de publikatie

In het vervolg van deze publikatie komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- in hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de opzet van de statistiek Sportaccommodaties en watersport voorzover deze relevant is voor zwembaden en sportaccommodaties die in deze publikatie worden besproken;
- in de hoofdstukken 3, 4 en 5 worden de sportaccommodaties als zodanig besproken. In hoofdstuk 3 wordt uitgebreid aandacht geschonken aan de aantallen zwembaden, de spreiding ervan over Nederland en aan de inrichting en het gebruik ervan. In hoofdstuk 4 komen de overdekte sportaccommodaties aan de orde en in hoofdstuk 5 de sportaccommodaties in de openlucht;
- in hoofdstuk 6 wordt dan ingegaan op de bedrijfsvoering van zwembaden en sportaccommodaties. Gesproken zal worden over enkele algemene kenmerken van de exploitanten, over de werkgelegenheid in deze sector en over de kostenstructuur.

2. OPZET VAN DE STATISTIEK SPORTACCOMMODATIES EN WATERSPORT 1988: ZWEMBADEN EN SPORTACCOMMODATIES

2.1 Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het voor dit onderzoek gebruikte adressenmateriaal is ontleend aan het bij het CBS aanwezige Algemeen Bedrijfsregister (ABR). In dit register worden alle bedrijven (en instellingen) in Nederland geregistreerd. Het ontleent zijn informatie voor een belangrijk deel aan de bij de Kamers van Koophandel en Fabrieken aanwezige registers. Omdat beoogd wordt een zo volledig mogelijk beeld te geven van alle in ons land bestaande sportaccommodaties - dit in aansluiting op de vroegere accommodatie-onderzoeken - zijn bovendien alle gemeenten aangeschreven. Zij bezitten en beheren immers een groot gedeelte van de Nederlandse sportaccommodaties, maar zijn als zodanig niet opgenomen in het ABR.

In het ABR waren op 31 december 1988 ongeveer 1 400 bedrijven, organisaties of instellingen opgenomen die door de Kamers van Koophandel en Fabrieken waren getypeerd als exploitanten van een of meer sportaccommodaties. Van de benaderde instanties bleek 4% tot de gemeenten te behoren. Omdat alle gemeenten toch al benaderd zouden worden, zijn die adressen uit het bestand verwijderd. Aan al deze instanties zijn in april 1989 vragenlijsten verzonden. Van hen bleek 13% een andere hoofdactiviteit uit te oefenen dan volgens het ABR was aangegeven of de activiteiten te hebben gestaakt. Uiteindelijk resulteerde een onderzoekspopulatie van 1 063 exploitanten van sportaccommodaties (staat 2.1). Niet van al deze exploitanten is een volledig ingevulde vragenlijst ontvangen: 29% van hen heeft geen of een slechts gedeeltelijk ingevulde vragenlijst teruggestuurd. Zo veel mogelijk is via telefonische navraag of bezoeken door buitendienstmedewerkers getracht de ontbrekende gegevens (vooral het type accommodatie en het aantal velden en banen) te achterhalen. De overige ontbrekende gegevens zijn naderhand ingeschat op grond van het type accommodatie en het aantal ruimten, velden of banen.

Staat 2.1
Samenstelling van de onderzoekspopulatie

	Uitgezonden	Vervallen (inclusief 126 gemeen- telijke adressen)	Onderzoeks- populatie	W.o.	
				non-respons	partiële non-respons
	abs.			%	
Exploitanten van sportaccommodaties	1 363	300	1 063	19	10
waarvan exploitanten van					
Zwembaden	274	50	224	7	5
Sporthallen e.d.	136	17	119	18	5
Sportvelden e.d.	234	24	210	20	8
Overige onoverdekte accommodaties	136	29	107	27	16
Overige overdekte accommodaties	426	46	380	25	14
Meerdere accommodaties	157	134	23	13	17

Zoals al eerder gezegd zijn in het kader van dit onderzoek ook alle gemeenten benaderd als eigenaren en beheerders van een groot aantal sportaccommodaties. Een grote en enkele kleinere gemeenten bleken niet in staat een overzicht te verstrekken van de eigen gemeentelijke accommodaties. Ook hier zijn de ontbre-

kende gegevens zoveel mogelijk nagevraagd of ingeschat op grond van de uitkomsten van vorige accommodatie-onderzoeken.

Deze publikatie beperkt zich tot het geven van een beschrijving van de door de gemeenten en de overige exploitanten beheerde sportaccommodaties. Sportaccommodaties die geëxploiteerd worden door instanties wier hoofdactiviteit niet bestaat uit het exploiteren van sportaccommodaties, vallen buiten het kader van dit onderzoek (bijvoorbeeld sportaccommodaties op een camping of in een bungalowpark of sportaccommodaties in eigendom van een vereniging). Ten aanzien van de werkgelegenheid en de financiële aspecten wordt de beschrijving beperkt tot de niet-overheidsinstanties. De gegevens in hoofdstuk 6 hebben derhalve alleen betrekking op instanties die een zelfstandige juridische eenheid vormen en waarvan de hoofdactiviteit bestaat uit het exploiteren van een of meer sportaccommodaties en die niet behoren tot de administratieve overheid.

De bij het onderzoek gebruikte vragenlijsten zijn als aanhangsels achter in deze publikatie opgenomen.

2.2 Gehanteerde begrippen

In het kader van dit onderzoek worden de volgende begrippen gehanteerd:

Exploitant van sportaccommodaties: de instantie (persoon, bedrijf, organisatie etc.) waarvan de hoofdactiviteit bestaat uit het dagelijks beheer voeren over een sportaccommodatie. Sportverenigingen of sportscholen die het dagelijks beheer voeren over sportaccommodaties vallen buiten de populatie van dit onderzoek. De gemeentelijke overheid wordt als beheerder van sportaccommodaties wel in dit onderzoek betrokken, zij het dat hierover geen financieel-economische gegevens worden verzameld.

Exploitatie van zwembaden: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over overdekte of openlucht-bassins of duidelijk afgebakende delen van natuurlijke wateroppervlakten, die geschikt zijn om te zwemmen en waarvoor entree wordt geheven. Instructiebaden die de mogelijkheid bieden tot recreatief zwemmen, worden ook tot de zwembaden gerekend.

Exploitatie van sporthallen e.d.: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over overdekte sportaccommodaties waarvan een of meer ruimten zijn ingericht voor diverse takken van (zaal)sport.

Exploitatie van sportvelden e.d.: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over terreinen, ingericht voor in teamverband beoefende veldsporten, alsmede tennisparken en atletiekbanen.

Exploitatie van overige onoverdekte sportaccommodaties: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over terreinen voor individueel beoefende buitensporten, met uitzondering van atletiek en tennis.

Exploitatie van overige overdekte sportaccommodaties: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over overdekte accommodaties waarvan alle ruimten zijn ingericht voor één specifieke tak van sport, zoals squashcentra, tennishallen, bowlingcentra, biljartpaleizen e.d.

Exploitatie van meerdere sportaccommodaties: het dagelijks beheer voeren - door andere dan sportclubs of sportscholen - over meer dan een van de hierboven genoemde typen van sportaccommodaties die op verschillende adressen zijn gelegen.

Indien verschillende van de hierboven genoemde typen van sportaccommodaties op één adres zijn gelegen, dan worden de volgende regels gehanteerd:

- een combinatie van overdekte ruimten en onoverdekte velden of banen wordt als overdekte sportaccommodatie beschouwd;
- een combinatie van een zwembad met een ander type sportaccommodatie wordt als zwembad beschouwd.

Op deze laatste regels kan een uitzondering worden gemaakt indien een bepaald type sportaccommodatie verantwoordelijk is voor een sterk overwegend aandeel van de exploitatie van het gehele complex.

Exploitatie op commerciële basis: exploitatie van (sport)accommodaties door een naamloze of besloten vennootschap e.d. of door een particulier met het doel daaruit een inkomen te verwerven, dit in tegenstelling tot de exploitatie door een vereniging of stichting.

Sportzaal: een specifiek voor meer dan één tak van sport of lichamelijke opvoeding ingerichte sportruimte waarvan de lengte minder is dan 42 m en de breedte minder dan 22 m.

Sporthal: een specifiek voor meer dan één tak van sport of lichamelijke opvoeding ingerichte sportruimte waarvan de lengte minimaal 42 m en de breedte minimaal 22 m bedraagt.

Andere sportruimte: een ruimte die gelet op de hoofdinrichting specifiek is ingericht voor één tak van sport.

Sportzaalaccommodatie: een sportaccommodatie met een of meer sportzalen en eventueel andere sportruimten, maar zonder sporthal.

Sporthalaccommodatie: een sportaccommodatie met een of meer sporthallen en eventueel andere sportruimten.

Tennishal: een sportaccommodatie met een of meer overdekte tennisbanen en eventueel andere sportruimten, maar zonder sportzaal of sporthal.

Overige sportaccommodatie: een sportaccommodatie met een of meer sportruimten, maar zonder sportzaal, sporthal of tennishal.

3. ZWEMBADEN

3.1 Ontwikkelingen sinds 1985

Een aantal zwembaden dat wel in het over 1985 gehouden onderzoek was opgenomen, is niet meer terug te vinden in het huidige onderzoek. Zoals uit staat 3.1 blijkt, gaat het om 112 zwembaden. Er is een poging gedaan te achterhalen waarom deze zwembaden nu niet meer geteld werden. Het bleek dat 30% van deze zwembaden sinds 1985 is opgeheven en dat 34% van de baden in beheer was bij exploitanten wier hoofdactiviteit niet bestond uit het beheren van sportaccommodaties, zoals beheerders van recreatieprojecten of campings en dergelijke. Enkele zwembaden bleken pure instructiebaden te zijn geworden, terwijl een aantal andere na 1985 een andere beheerder heeft gekregen waardoor ze buiten het kader van dit onderzoek kwamen te vallen. Van een kwart van deze baden kon niet worden vastgesteld om welke reden ze niet meer in het onderzoek van 1988 werden teruggevonden (staat 3.2). Sedert 1985 is van een 18-tal combi-baden het openluchtgedeelte gesloten, zodat ze nu als overdekte baden in het onderzoek van 1988 zijn terug te vinden. In 1985 werden natuurbaden niet geteld en daarom zijn de 33 natuurbaden 'nieuw' in het huidige onderzoek.

Staat 3.1

Mutaties in zwembaden naar type

	Zwembaden 1985	Afname sinds 1985	Openlucht- gedeelte gesloten	Zwembaden 1988			totaal
				reeds in onderzoek 1985	voorheen combi-bad	nieuw in onderzoek 1988	
Overdekt bad	278	33	-	245	18	20	283
Openluchtbad	390	68	-	322	-	12	334
Combi-bad	165	11	18	136	-	-	136
Natuurbad	-	-	-	-	-	33	33
Totaal	833	112	18	703	18	65	786

Staat 3.2

Zwembaden uit 1985 naar reden waarom ze ontbreken in het onderzoek van 1988

	Totaal (=100%)	W.v.				
		opgeheven, gesloten	recreatie- project e.d.	ander bedrijf (camping e.d.)	overige redenen	onbekend
	abs.	%				
Overdekt bad	33	27	12	9	24	27
Openluchtbad	68	34	10	24	4	28
Combi-bad	11	18	45	27	-	9
Totaal	112	30	14	20	10	26

3.2 Enkele kerncijfers

Bij het vorige onderzoek van 1985 werden alleen geconstrueerde zwembaden geteld, waardoor natuurbaden niet in dat onderzoek waren opgenomen. Daarom zijn de natuurbaden bij een aantal van de hier gepresenteerde cijfers buiten beschouwing gelaten.

Uit staat 3.3 blijkt dat openluchtbaden gemiddeld ruim 3 keer zo groot zijn als overdekte baden (1 320 m² tegen 400 m²) en dat combi-baden over het algemeen groter zijn dan een gemiddeld overdekt en openluchtbad samen. Overdekte zwembaden trekken echter 4 keer zoveel bezoekers als openluchtbaden (145 000 tegenover 35 000), terwijl combi-baden gemiddeld ook weer meer bezoekers trekken dan een overdekt en een openluchtbad bij elkaar. Gemiddeld waren de hier onderzochte zwembaden 2 800 uren per jaar geopend; overdekte zwembaden zijn per jaar ruim 3 keer zo lang geopend als openluchtbaden, terwijl een combi-bad gemiddeld weer langer open is dan een overdekt en een openluchtbad tezamen.

Per 100 inwoners in Nederland worden per jaar 550 bezoeken gebracht aan een van de hier onderzochte zwembaden. Per m² zwemwater trekken de overdekte baden het meeste bezoek: 365 bezoekers per m² per jaar tegenover 25 bezoekers per m² per jaar aan de openluchtbaden. Gedurende elk uur dat een zwembad in 1988 was geopend, werden gemiddeld 40 bezoekers geteld.

Staat 3.3
Enkele kerngegevens van zwembaden naar type¹⁾, 1988

	Zwembaden		Uren openstelling per jaar	Inwoners per m ² wateroppervlakte	Bezoeken				
	Oppervlakte-zwemwater(m ²)	abs.			per bad	per bad	per 100 inwoners	per m ² wateroppervlakte	per uur openstelling
Overdekt bad	283	400	3 690	130	145	280	365	40	
Openluchtbad	334	1 320	1 140	35	35	80	25	30	
Combi-bad	136	2 150 ²⁾	5 030 ²⁾	50	210	190	100	40	
Totaal	753	1 130	2 800	15	110	550	95	40	

1) Exclusief 33 natuurbaden.

2) Oppervlakte zwemwater en uren openstelling van overdekt en openluchtgedeelte zijn samen geteld.

Tabel 3.1 geeft nog een aantal kerncijfers van zwembaden naar provincie en gemeentegroottegroep. Per provincie blijken er behoorlijke verschillen te bestaan zowel in de gemiddelde grootte van de zwembaden en het aantal inwoners in verhouding tot het aantal zwembaden en de afmetingen daarvan, als in de bezoekersaantallen. Het is niet zonder meer duidelijk waardoor deze verschillen verklaard kunnen worden. Mogelijk heeft het te maken met de aan- of afwezigheid van bepaalde typen van zwembaden en de daarin aanwezige voorzieningen, of met de aanwezigheid van stranden of grote recreatieprojecten in de nabijheid. In het kader van de voorliggende publikatie zou het echter te ver voeren om hier dieper op in te gaan. In verhouding tot het aantal inwoners per gemeente blijken de oppervlakte zwemwater en het aantal bezoeken per bad en per m² wateroppervlakte duidelijk toe te nemen naarmate de gemeente meer inwoners telt.

De bezoeken aan zwembaden vertonen sinds 1975 een dalende lijn (staat 3.4). Alleen bij de overdekte zwembaden lijkt na 1985 een kentering te zijn opgetreden, hetgeen in 1988 resulteert in een stijging van zowel het totaal bezoek als het gemiddeld bezoek per overdekt bad (zie ook staat 3.5).

Staat 3.4
Zwembaden en hun bezoek naar type

	Zwembaden	Bezoeken				
		abs.	x mln	1975=100	per zwembad	
		totaal		per zwembad		
		abs.	x mln	1975=100	x 1 000	1975=100
OVERDEKT BAD						
1975	210	33	100	156	100	
1980	270	39	118	146	94	
1985	280	36	109	131	84	
1988	285	41	124	145	93	
OPENLUCHTBAD						
1975	500	51	100	101	100	
1980	490	28	55	55	54	
1985 ¹⁾	390	16	31	42	42	
1988	365	12	24	34	34	
COMBI-BAD						
1975	125	34	100	262	100	
1980	150	33	97	218	83	
1985	165	32	95	196	75	
1988	135	29	85	211	81	
TOTAAL						
1975	835	117	100	139	100	
1980	910	102	87	112	81	
1985 ¹⁾	835	85	73	102	73	
1988	785	82	70	104	75	

¹⁾ In 1985 werden in tegenstelling tot de andere jaren natuurbaden niet meegeteld.

Van ongeveer de helft van alle zwembaden uit het onderzoek van 1985 zijn de bezoekerscijfers bekend voor de jaren 1975-1985. Van ruim 85% van de zwembaden die ook al in het onderzoek van 1985 zaten, zijn nu ook de bezoekersaantallen voor de jaren 1986-1988 bekend. Staat 3.5 geeft een overzicht van de ontwikkelingen in de bezoekersaantallen in deze zwembaden sinds 1975. Over het algemeen is er een dalende trend te bespeuren in de bezoekersaantallen van de zwembaden, vooral van de openluchtbaden. Ook hier blijkt echter dat overdekte baden in de laatste jaren meer bezoekers trekken dan in de jaren daarvoor, terwijl ook de combi-baden in deze groep sinds 1985 weer een stijgende lijn in het bezoek te zien geven. Bij de openluchtbaden wordt deze dalende lijn enigszins doorbroken in jaren met warme zomers. In jaren met mooie zomers (veel uren zonneshijn, veel zomerse dagen en gemiddeld hogere temperaturen) was het bezoek aan deze baden duidelijk hoger dan in de jaren met slechtere zomers (staat 3.5 en 3.6).

Staat 3.5

Bezoeken aan een aantal zwembaden¹⁾ naar type

	Gemiddeld bezoek per bad aan		
	overdekte zwembaden	openluchtzwembaden	combi-zwembaden
	x 1 000		
1975	161	108	305
1976	161	113	305
1977	161	69	250
1978	156	71	251
1979	153	64	237
1980	155	63	241
1981	153	64	236
1982	150	73	245
1983	145	75	245
1984	142	54	213
1985	136	46	202
1986	136	50	208
1987	140	37	210
1988	152	37	213

1) Gegevens 1975-1985 van zwembaden waarvan deze gegevens al die jaren bekend waren; gegevens 1986-1988 van zwembaden die ook in 1985 in het onderzoek zaten.

Staat 3.6

Uren zonneshijn, zomerse dagen en gemiddelde temperatuur te De Bilt¹⁾, 's zomers²⁾

	Uren zonneshijn		Zomerse dagen		Temperatuur(°C)	
	abs.	1975=100	abs.	1975=100	abs.	1975=100
1975	736	100	31	100	17,6	100
1976	814	111	41	132	18,4	105
1977	432	59	5	16	15,9	90
1978	503	68	11	35	15,2	86
1979	482	65	8	26	15,3	87
1980	443	60	11	35	15,9	90
1981	471	64	9	29	15,8	90
1982	589	80	25	81	17,6	100
1983	709	96	39	126	18,2	103
1984	537	73	11	35	15,9	90
1985	537	73	13	42	15,7	89
1986	607	82	20	65	16,4	93
1987	424	58	10	32	15,6	89
1988	421	57	9	29	15,8	90

1) Bron: KNMI.

2) Maanden juni, juli, augustus.

3.3 Regionale spreiding

De tabellen 3.2 t/m 3.5 geven een beeld van de aantallen zwembaden en de oppervlakte zwemwater naar type per provincie en naar gemeentegroottegroep. Vooral de provincies Friesland, Drenthe, Gelderland en Noord-Brabant beschikken over veel zwemwater voor hun inwoners, terwijl de provincies Flevoland en Noord- en Zuid-Holland relatief weinig zwemwater per 1 000 inwoners hebben. Zou men het grote natuurbad in Noord-Brabant buiten beschouwing laten, dan zou deze provincie op hetzelfde niveau komen als Zeeland en Limburg.

Per 100 000 inwoners zijn er in de kleinste gemeenten 11,6 zwembaden tegenover 2,4 per 100 000 inwoners in de grootste gemeenten (staat 3.7). In gemeenten met meer inwoners blijken in het algemeen naar verhouding meer zwembaden overdekt te zijn dan in gemeenten met minder inwoners. Deze laatste beschikken echter over aanmerkelijk meer openluchtbaden.

Staat 3.7

Zwembaden naar type en per 100 000 inwoners naar gemeentegroottegroep, 1988

INWONERS PER GEMEENTE	Zwembaden W.v. (=100%)			Zwembaden W.v.				
	abs.	%	overdekt	openlucht combi		per 100 000 inwoners		
				openlucht	combi			
Minder dan 5 000	50	16	84	-	11,6	1,9	9,7	-
5 000 tot 10 000	131	24	67	8	9,2	2,2	6,2	0,8
10 000 tot 20 000	229	36	48	16	8,2	3,0	3,9	1,3
20 000 tot 50 000	199	36	39	26	5,2	1,9	2,0	1,3
50 000 tot 100 000	86	49	34	17	3,3	1,6	1,1	0,6
100 000 of meer	91	52	24	24	2,4	1,2	0,6	0,6
TOTAAL	786	36	47	17	5,3	1,9	2,5	0,9

3.4 Rechtsvorm

Er zijn in Nederland, indien de gemeenten worden meegeteld, 587 instanties die zich bezig houden met de exploitatie van een of meer zwembaden. Van deze exploitanten blijkt 58% te bestaan uit gemeenten: zij exploiteren 64% van de 786 zwembaden. Naamloze en besloten vennootschappen (15% van het aantal exploitanten) exploiteren naar verhouding veel overdekte en combi-zwembaden, terwijl openlucht- en natuurbaden relatief vaker door een stichting (23% van alle exploitanten) worden geëxploiteerd (staat 3.8).

	abs.	1	2	3	4	5
Overdekt bad	287	185	35	3	66	49
Openluchtbad	334	297	2	0	1	21
Combi-bad	138	130	32	7	53	27
Natuurbad	33	18	-	-	-	14
Totaal	786	630	69	3	60	91

Staat 3.8

Zwembaden naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Zwembaden (=100%)	W.v. geëxploiteerd door			
		gemeente	nv, hv	stichting	overig
	abs.	%			
Overdekt bad	283	63	17	17	3
Openluchtbad	334	66	8	22	3
Combi-bad	136	65	17	18	-
Natuurbad	33	58	3	24	15
Totaal	786	64	13	20	3

3.5 Inrichting en voorzieningenniveau

Eerder werd al geconstateerd dat openluchtbaden gemiddeld ruim 3 keer zo groot zijn als overdekte zwembaden. Staat 3.9 laat nog zien dat bijna 80% van de overdekte baden kleiner is dan 500 m²; van de openluchtbaden is ongeveer 60% groter dan 1 000 m², terwijl 75% van de combi-baden groter is dan 1 500 m².

Staat 3.9

Zwembaden naar oppervlakte zwemwater en type zwembad, 1988

	Zwembaden (=100%)	abs.	%	W.v. met oppervlakte zwemwater van				
				minder dan 250 m ²	250- 499 m ²	500- 749 m ²	750- 999 m ²	1 000- 1 499 m ²
Overdekt bad	283	16	62	18	1	2	0	-
Openluchtbad	334	3	10	15	14	25	23	10
Combi-bad	136	-	1	4	7	13	42	33
Natuurbad	33	-	3	-	-	6	21	70
Totaal	786	7	27	13	7	14	18	13

Veel zwembaden, vooral openlucht- en combi-baden, blijken te beschikken over een ligweide, een strand of een terrein voor sport en spel. In gemeenten met veel inwoners komen deze voorzieningen naar verhouding in het algemeen minder vaak voor dan in gemeenten met weinig inwoners (staat 3.10). Tabel 3.6 laat echter zien dat de gemiddelde oppervlakte aan ligweiden en dergelijke per zwembad groter is in gemeenten met veel inwoners. De totale oppervlakte van dit soort voorzieningen in alle zwembaden tezamen bedraagt 500 ha, waarvan 22 ha in overdekte zwembaden, 322 ha in openlucht- en 157 ha in combi-baden.

Staat 3.10

Zwembaden naar aanwezigheid van ligweiden, stranden of terreinen voor sport en spel naar type zwembad en naar gemeentegroetgroep, 1988

	Overdekte zwembaden		W.o. met ligweiden e.d.		Openlucht-zwembaden		W.o. met ligweiden e.d.		Combi-zwembaden		W.o. met ligweiden e.d.	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
INWONERS PER GEMEENTE												
Minder dan 5 000	8	38			42	88			-	-		
5 000 tot 10 000	32	34			88	85			11	91		
10 000 tot 20 000	83	19			109	92			37	84		
20 000 tot 50 000	71	11			77	84			51	84		
50 000 tot 100 000	42	17			29	93			15	80		
100 000 of meer	47	6			22	73			22	68		
TOTAAL	283	17			367	87			136	82		

In veel zwembaden kan meer dan recht toe recht aan gezwommen worden. Er zijn vaak voorzieningen die het verblijf in en buiten het water interessanter of aangenamer maken. In 81% van alle zwembaden is wel een of andere recreatieve voorziening te vinden. Van deze zwembaden heeft 19% een whirlpool, jetstreams of een wildwaterbaan, 3% heeft een golfslagbassin en 32% een sauna of zonnebanken. Een lange waterglijbaan van 20 meter of meer is aanwezig in 36% van deze zwembaden, terwijl 91% een peuter- of kleuterbad heeft. Overdekte en combi-baden zijn wat deze voorzieningen betreft beter voorzien dan openluchtbaden (staat 3.11). Wil men whirlpool, jetstreams, wildwaterbaan, golfslagbassin, zonnebanken en sauna betitelen als de wat meer luxe voorzieningen, dan blijkt dat 36% van de zwembaden, die beschikken over recreatieve voorzieningen, een of meer van deze luxe voorzieningen in huis heeft naast mogelijk een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad. De helft heeft alleen een peuter- of kleuterbad en 15% heeft een lange waterglijbaan met daarnaast mogelijk nog een peuter- of kleuterbad. De luxe voorzieningen zijn vooral te vinden in de kleinere (=overdekte) en de grotere (=combi-)baden (staat 3.12). In de allerkleinste overdekte zwembaden zijn echter weinig van deze (luxe) voorzieningen aanwezig. In 70% van alle openluchtbaden treft men alleen een peuter- of kleuterbad aan, terwijl in bijna 60% van alle combi-baden een of meer van de luxe voorzieningen worden aangetroffen. Een en ander is af te lezen uit de tabellen 3.7 t/m 3.9.

Staat 3.11

Recreatieve voorzieningen in zwembaden naar type zwembad, 1988

	Zwembaden	W.o. met recreatieve voorzieningen					
		totaal	w.o. met				
			whirlpool, jetstreams of wildwaterbaan	golfslagbassin	zonnebanken of sauna	waterglijbaan van 20 m of meer	peuter- of kleuterbad
		abs.	%				
Overdekt bad	283	195	38	3	68	49	75
Openluchtbad	334	297	2	0	1	21	99
Combi-bad	136	130	32	7	53	53	97
Natuurbad	33	16	-	-	-	14	93
Totaal	786	638	19	3	32	36	91

3.6 Openstelling en bezoek

Eenderde van de overdekte (gedeelten van de) zwembaden is het hele jaar geopend, en nog eens eenderde is korter dan een maand per jaar gesloten. Gemiddeld zijn ze gedurende ongeveer 335 dagen voor het publiek opengesteld. Van de openlucht- (gedeelten van de) zwembaden is ruim 95% langer dan 7 maanden per jaar gesloten. Deze openluchtbaden zijn gemiddeld ongeveer 120 dagen per jaar geopend (staten 3.14, 3.15 en 3.16).

Staat 3.14

Overdekte baden naar periode dat ze gesloten zijn, 1988

	Baden (=100%)	W.v.	gesloten gedurende		
			het hele jaar geopend	1-4 weken	5-9 weken
	abs.	%			
Overdekte zwembaden	283	28	40	23	9
Overdekte gedeelten combi-baden	136	37	35	18	10
Totaal overdekte baden	419	33	35	22	10

Staat 3.15

Openluchtbaden naar periode dat ze gesloten zijn, 1988

	Baden (=100%)	W.v. gesloten gedurende	gesloten gedurende		
			minder dan 30 weken	30-34 weken	35-39 weken
	abs.	%			
Openluchtbaden	367	3	48	46	3
Openluchtgedeelten combi-baden	136	4	19	67	10
Totaal openluchtbaden	503	4	39	52	6

Staat 3.16

Gemiddeld aantal dagen openstelling per jaar van zwembaden naar type en naar gemeentegroetgroep, 1988

	Overdekte		Openlucht-	
	zwembaden	gedeelten van combi-baden	zwembaden	gedeelten van combi-baden
	dagen			
INWONERS PER GEMEENTE				
Minder dan 5 000	336	-	131	
5 000 tot 10 000	332	360	127	115
10 000 tot 20 000	333	328	123	113
20 000 tot 50 000	329	336	123	108
50 000 tot 100 000	335	341	121	114
100 000 of meer	344	346	117	116
TOTAAL	334	338	124	112

Van de overdekte baden is in de winterperiode 80% tussen de 50 en 100 uren per week voor het publiek geopend; 61% is tussen de 75 en 100 uren per week geopend. Van de openluchtbaden is in de zomerperiode bijna 90% tussen de 50 en 100 uren per week geopend; deze zijn echter in het algemeen minder uren per week geopend dan overdekte baden; 63% is tussen de 50 en 75 uren geopend (staat 3.17).

Staat 3.17

Zwembaden naar type en aantal uren openstelling per week, 1988

	Baden (=100%)	W.v.			
		minder dan 50 uren	50-74 uren	75-99 uren	100 uren of meer
	abs.	%			
WINTERPERIODE					
Overdekte zwembaden	283	9	22	59	10
Overdekte gedeelten combi-baden	136	5	18	65	13
TOTAAL OVERDEKTE BADEN	419	8	21	61	11
ZOMERPERIODE					
Openluchtbaden	367	14	63	22	1
Openluchtgedeelten combi-baden	136	7	62	31	1
TOTAAL OPENLUCHTBADEN	503	12	63	24	1

De meeste openluchtbaden zijn - logischerwijs - alleen gedurende de zomermaanden toegankelijk. Als men er van uitgaat dat er voor de overdekte baden geen drastische verschillen zullen bestaan tussen de openingstijden in de zomer- en de winterperiode, dan kan een globale schatting worden gemaakt van het aantal uren openstelling van zwembaden per jaar. Uit staat 3.18 is af te lezen dat 75% van de overdekte baden tussen de 3 000 en 5 000 uren per jaar geopend is. Meer dan 90% van de openluchtbaden is gedurende minder dan 1 600 uren per jaar voor het publiek toegankelijk (staat 3.19). Naarmate een gemeente meer inwoners telt, zijn de overdekte baden in het algemeen gedurende een groter aantal uren per jaar opengesteld (staat 3.20).

Staat 3.18

Overdekte baden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988

	Baden (=100%)	W.v. per jaar geopend gedurende				
		minder dan 2 000 uren	2 000-2 999 uren	3 000-3 999 uren	4 000-4 999 uren	5 000 uren of meer
	abs.	%				
TOTAAL	786	6	11	39	36	7
Overdekte zwembaden	283	7	14	41	31	7
Overdekte gedeelten combi-baden	136	6	4	34	47	9
Totaal overdekte baden	419	6	11	39	36	7

Staat 3.19

Openluchtbaden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988

	Baden (=100%)	W.v. per jaar geopend gedurende				
		minder dan 800 uren	800-1 199 uren	1 200-1 599 uren	1 600-1 999 uren	2 000 uren of meer
	abs.	%				
Openluchtbaden	367	15	48	30	4	3
Openluchtgedeelten combi-baden	136	18	51	24	7	1
Totaal openluchtbaden	503	16	49	28	5	2

Staat 3.20

Gemiddeld aantal uren openstelling per jaar van zwembaden naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988

INWONERS PER GEMEENTE	Overdekte		Openlucht-	
	zwembaden	gedeelten van combi-baden	zwembaden	gedeelten van combi-baden
	uren			
Minder dan 5 000	2 630	-	1 060	-
5 000 tot 10 000	3 070	2 710	1 160	890
10 000 tot 20 000	3 510	3 690	1 140	1 100
20 000 tot 50 000	3 720	4 200	1 160	1 070
50 000 tot 100 000	4 240	4 270	1 130	1 140
100 000 of meer	4 080	4 280	1 070	1 040
TOTAAL	3 690	3 960	1 130	1 070

Overdekte zwembaden trekken gemiddeld 145 000 bezoekers per jaar, openluchtbaden 35 000 en combi-baden 210 000. Naarmate het zwembad groter is, komen er in het algemeen ook meer bezoekers (staat 3.21). Zoals tabel 3.11 echter laat zien, stijgt het aantal bezoekers niet evenredig met de oppervlakte zwemwater: in de grotere openlucht- en combi-zwembaden ligt het aantal bezoekers per jaar per m² zwemwater duidelijk lager dan in de kleinere baden. In praktisch alle typen van zwembaden is de drukte per m² het grootst als de oppervlakte zwemwater tussen de 250 en 1 000 m² bedraagt. Ook de aanwezigheid van recreatieve, en dan vooral de zogenaamde luxe, voorzieningen blijkt een positieve invloed te hebben op het aantal zwemlustigen (staat 3.22). Niet verrassend lijkt de constatering dat overdekte zwembaden die gedurende meer uren per jaar geopend zijn in het algemeen ook meer bezoekers trekken dan zwembaden met kortere openingstijden. Bij openlucht-(gedeelten van) zwembaden lijkt de openingsduur minder invloed te hebben op de bezoekersaantallen. Een en ander is af te lezen uit de tabellen 3.12 en 3.13.

Staat 3.21

Bezoeken aan zwembaden naar type en naar oppervlakte zwembad, 1988

	Overdekt			Openlucht			Combi		
	zwem- baden	bezoeken		zwem- baden	bezoeken		zwem- baden	bezoeken	
		totaal	per bad		totaal	per bad		totaal	per bad
	abs.	x 1 000		abs.	x 1 000		abs.	x 1 000	
OPPERVLAKTE ZWEMWATER									
Minder dan 250 m ²	45	2 444	55	9	48	5	-	-	-
250- 499 m ²	176	23 374	135	36	693	20	2	125	65
500- 999 m ²	54	11 788	220	96	2 952	30	14	1 813	130
1 000-1 499 m ² ¹⁾	8	3 394	425	86	3 478	40	18	2 977	165
1 500-2 499 m ²	-	-	-	84	3 486	40	57	10 651	185
2 500 m ² of meer	-	-	-	56	1 767	30	45	13 143	290
TOTAAL	283	41 000	145	367	12 424	35	136	28 709	210

1) Uit geheimhoudingsmotieven is één overdekt zwembad, dat groter is dan 1 499 m², bij deze categorie geteld.

Staat 3.22 laat zien dat over het geheel genomen de bezoekersaantallen stijgen naarmate het zwembad meer recreatieve voorzieningen heeft. Het duidelijkst is deze tendens bij overdekte en combi-baden. Omdat slechts weinig openluchtbaden beschikken over een of meer van de zogenaamde luxe voorzieningen en het bezoek aan die baden vooral afhankelijk blijkt te zijn van de weersomstandigheden, moet de relatie tussen voorzieningenniveau en bezoek aan deze baden met de nodige reserve worden geïnterpreteerd.

Staat 3.22

Bezoeken aan zwembaden naar type en naar aanwezigheid van recreatieve voorzieningen, 1988

	Bezoeken per bad aan zwembaden met				
	whirlpool, jetstreams, wildwaterbaan, golflagbassin, zonnebanken of sauna ¹⁾	waterglijbaan van 20 m of meer en even- tueel een peuter- of kleuterbad	alleen peuter- of kleuterbad	geen van genoemde voorzieningen	totaal
	x 1 000				
Overdekt bad	185	160	120	95	145
Openluchtbad	40	50	35	30	35
Combi-bad	250	190	125	160	210
Natuurbad	-	5	10	10	10
Totaal	200	95	50	70	105

1) Deze baden kunnen ook nog een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad hebben.

Overdekte zwembaden	283	7	34	41	31	7
Overdekte combi-baden	136	6	4	34	47	8
Totaal overdekte baden	419	13	38	75	78	15

Het overgrote deel van de overdekte en combi-baden wordt niet alleen gebruikt voor puur recreatief zwemmen maar ook voor schoolzwemmen en verenigingszwemmen; openluchtbaden worden hiervoor veel minder gebruikt. Naarmate een gemeente meer inwoners heeft, is in het algemeen ook het percentage overdekte zwembaden, dat gebruikt wordt voor verenigingszwemmen, groter. Openluchtbaden echter worden in kleinere gemeenten naar verhouding vaker dan in de grotere gemeenten gebruikt voor schoolzwemmen, en in mindere mate ook voor verenigingszwemmen (staat 3.23). Van het totaalbezoek aan overdekte zwembaden wordt 20% gevormd door bezoekers in verband met schoolgymnastiek en 17% door bezoekers in verband met verenigingszwemmen. Voor openluchtbaden zijn deze percentages respectievelijk 6% en 3% en voor combi-baden 18% en 16%, zoals valt af te lezen uit tabel 3.14. Deze tabel laat tevens zien welke verschillen er bestaan per provincie en per gemeentegroottegroep.

Staat 3.23

Zwembaden naar type en naar gebruik voor schoolzwemmen en verenigingszwemmen en naar gemeentegroottegroep, 1988

	Overdekte zwembaden			Openluchtzwembaden			Combi-zwembaden			
	totaal		w.o. gebruikt voor	totaal		w.o. gebruikt voor	totaal		w.o. gebruikt voor	
	abs.	%	school-zwemmen	vereni-gings-zwemmen	abs.	%	school-zwemmen	vereni-gings-zwemmen	abs.	%
INWONERS PER GEMEENTE										
Minder dan 5 000	8	63	75	42	71	43	-	-	-	-
5 000 tot 10 000	32	91	75	88	78	51	11	91	82	82
10 000 tot 20 000	83	95	86	109	52	39	37	97	97	97
20 000 tot 50 000	71	97	94	77	51	42	51	98	96	96
50 000 tot 100 000	42	95	98	29	34	24	15	100	100	100
100 000 of meer	47	96	94	22	41	45	22	100	100	100
TOTAAL	283	94	89	367	58	42	136	98	96	96

Staat 3.24

W.v. 1988

Totaal (100%)

	school	verenigings	andere	school	verenigings	andere	school	verenigings	andere
Totaal	128	17	2	11	15	7	10	33	2
Sportthuizen	128	17	2	11	15	7	10	33	2
Tennishallen	100	123	102	28	203	12	-	-	-
Overige sportaccommodaties	107	87	427	120	269	154	55	108	108
Totaal	255	123	102	514	574	502	265	64	166

4. OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES

4.1 Ontwikkelingen sinds 1986

In het vorige - in 1986 gehouden - onderzoek Overdekte sportaccommodaties was een aantal sportaccommodaties opgenomen die niet meer in het onderzoek van 1988 worden aangetroffen. Er is getracht te achterhalen wat de reden is van ontbreken in het huidige onderzoek. Het bleek echter niet mogelijk alle ontbrekende sportzaalaccommodaties op te sporen en een verklaring voor het ontbreken te vinden. Dit vindt deels zijn verklaring in het feit dat in 1986 een aantal grotere gymnastieklokalen (vooral bij scholen) als sportzalen werd getypeerd. Dit gebeurde overeenkomstig de richtlijnen van de Nederlandse Sport Federatie. Deze 'gymnastieklokalen' bleken moeilijk te traceren. Daarnaast zijn er nog ± 240 sportzaalaccommodaties - ook in 1986 als zodanig getypeerd - die beheerd worden door exploitanten van onderwijsinstellingen, recreatieprojecten, campings, sociaal-culturele centra en dergelijke. Omdat de hoofdactiviteit van deze exploitanten niet gezien kan worden als het beheren van een sportaccommodatie worden ze niet meer teruggevonden in het huidige onderzoek. Van ongeveer 100 sporthalaccommodaties en tennishallen uit 1986 kon wel worden nagegaan waarom ze ontbreken in het onderzoek van 1988. Tegenover de 188 overdekte sportaccommodaties die nu worden 'gemist', staan 142 'nieuwe' accommodaties. De staten 4.1 en 4.2 geven een beeld van de ontwikkelingen sinds 1986.

Staat 4.1

Mutaties in sporthalaccommodaties en tennishallen

	Overdekte sportaccommodaties 1986	Afname sinds 1986	Overdekte sportaccommodaties 1988		
			reeds in onderzoek 1986	nieuw in dit onderzoek	totaal
Sporthalaccommodaties	748	98	650	91	741
Tennishallen	244	90	154	51	205
Totaal	992	188	804	142	946

Staat 4.2

Sporthalaccommodaties en tennishallen uit 1986 naar reden waarom ze ontbreken in het onderzoek van 1988

	Totaal (=100%)	W.v.						
		opgeheven, gesloten	ander bedrijf (camping e.d.)	school	dorpshuis e.d.	vereniging, sport-school	overige redenen	onbekend
Totaal	abs. 188	% 2	8	19	30	70	105	
Sporthalaccommodaties	98	3	8	19	21	21	5	23
Tennishallen	90	1	6	-	2	14	3	74
Totaal	188	2	7	9	11	17	4	49

1) Deze baden kunnen ook nog een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad hebben.

4.2 Ruimten, banen en tafels

In totaal zijn 1 618 overdekte sportaccommodaties opgenomen in het onderzoek van 1988, waarvan 392 sportzaalaccommodaties, 741 sporthalaccommodaties, 205 tennis-hallen en 280 overige sportaccommodaties. In de overdekte sportaccommodaties kunnen verschillende typen van sportruimten aanwezig zijn. Er zijn ruimten die zijn ingericht voor meer dan één tak van sport, zoals sportzalen en sporthallen. Dit worden multifunctionele sportruimten genoemd. Andere ruimten zijn specifiek ingericht voor één bepaalde tak van sport, zoals tennishallen, bowlingcentra en biljartcentra. Om een inzicht te krijgen in de aangeboden capaciteit is de exploitanten ook gevraagd aan te geven hoeveel sportzalen, sporthallen of ijshallen de accommodatie telt of, in het geval van de specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten, hoeveel banen of tafels er voor die tak van sport beschikbaar waren.

In de 1 618 overdekte sportaccommodaties, waarover in deze publikatie wordt gerapporteerd, werden 448 sportzalen, 768 sporthallen en 16 ijshallen aangetroffen. Daarnaast werden 3 890 banen of tafels geteld in de specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten; kegel- of bowlingbanen en tennisbanen vormen hiervan met respectievelijk 1 123 en 1 102 banen het leeuwendeel. De staten 4.3 en 4.4 geven een beeld van de inrichting van de verschillende typen van sportaccommodaties.

Staat 4.3

Overdekte sportaccommodaties naar type en naar aantal ruimten, banen en tafels, 1988

	Accommodaties	Waarin				banen en tafels in specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten
		ruimten				
		sportzalen	sporthallen	ijshallen		
Sportzaalaccommodaties	392	402	-	1	128	
Sporthalaccommodaties	741	46	768	1	384	
Tennishallen	205	-	-	-	1 400	
Overige sportaccommodaties	280	-	-	14	1 978	
Totaal	1 618	448	768	16	3 890	

Staat 4.4

Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar type, 1988

	Banen en tafels								
	totaal	w.v.							
		kegel- of bowlingbanen	tennisbanen	biljart-tafels	squashbanen	tafel-tennis-tafels	geweer-schietbanen	hand-boog-schietbanen	overige ruimten, of tafels
Sportzaalaccommodaties	128	2	15	27	10	33	12	13	16
Sporthalaccommodaties	384	121	66	32	41	48	9	16	51
Tennishallen	1 400	123	1 021	28	203	12	-	-	100
Overige sportaccommodaties	1 978	877	-	427	120	209	184	55	106
Totaal	3 890	1 123	1 102	514	374	302	205	84	186

Gemeentelijke gymnastieklokalen zijn niet in de telling opgenomen. Er is de gemeenten echter wel gevraagd te vermelden hoeveel gymnastieklokalen zij in eigendom hadden. Na inschatting van de gegevens voor een tweetal grotere gemeenten kan het totaal aan gymnastieklokalen in eigendom van de gemeenten gesteld worden op 3 200, dit is 22 per 100 000 inwoners in Nederland. Hiervan werd bijna 90% niet alleen gebruikt voor schoolgymnastiek maar ook voor buitenschoolse sportactiviteiten.

4.3 Regionale spreiding

Per 100 000 inwoners zijn er in gemeenten met weinig inwoners duidelijk meer overdekte sportaccommodaties dan in gemeenten met veel inwoners (staat 4.5). Dit zal voor een deel zijn verklaring vinden in het feit dat in de grootste gemeenten veel inwoners dicht bij elkaar wonen. De bevolkingskernen van kleinere gemeenten daarentegen kunnen vaak op behoorlijke afstand van elkaar liggen. Wil men de inwoners toch een gerede kans bieden in een overdekte accommodatie hun sport te beoefenen, dan zullen voor geringere aantallen inwoners toch overdekte voorzieningen moeten worden gebouwd. De staten 4.6 en 4.7 geven een overzicht van het aantal ruimten, banen en tafels naar gemeentegroetgroep, terwijl de tabellen 4.1 t/m 4.3 de situatie per provincie weergeven.

Staat 4.5

Overdekte sportaccommodaties naar type en naar gemeentegroetgroep, 1988

INWONERS PER GEMEENTE	Overdekte sportaccommodaties	w.v.				Per 100 000 inwoners
		sportzaal- accommodaties	sportthal- accommodaties	tennishallen	overige sport- accommodaties	
Minder dan 5 000	89	41	33	7	8	21
5 000 tot 10 000	228	69	117	22	20	16
10 000 tot 20 000	365	96	182	44	43	13
20 000 tot 50 000	409	77	205	61	66	11
50 000 tot 100 000	246	61	100	41	44	10
100 000 of meer	281	48	104	30	99	7
TOTAAL	1 618	392	741	205	280	11

Staat 4.6

Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar gemeentegroetgroep, 1988

INWONERS PER GEMEENTE	Ruimten			Banen en tafels in specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten
	sportzalen	sporthallen	ijshallen	
Minder dan 5 000	44	33	-	82
5 000 tot 10 000	73	123	-	393
10 000 tot 20 000	108	186	-	685
20 000 tot 50 000	87	211	3	1 000
50 000 tot 100 000	67	101	2	709
100 000 of meer	69	114	11	1 021
TOTAAL	448	768	16	3 890

Staat 4.7

Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar gemeentegroep, 1988

	Banen en tafels	W.v.							
		kegel- of bowlingbanen	tennisbanen	biljart-tafels	squashbanen	tafel-tennis-tafels	geweer-schietbanen	hand-boog-schietbanen	overige ruimten, banen of tafels
INWONERS PER GEMEENTE									
Minder dan 5 000	82	17	28	4	6	14	7	-	6
5 000 tot 10 000	393	89	127	35	34	35	46	15	12
10 000 tot 20 000	685	143	222	37	66	108	41	36	32
20 000 tot 50 000	1 000	331	348	72	105	60	31	25	28
50 000 tot 100 000	709	237	230	96	63	29	20	8	26
100 000 of meer	1 021	306	147	270	100	56	60	-	82
TOTAAL	3 890	1 123	1 102	514	374	302	205	84	186

4.4 Rechtsvorm

Wanneer de gemeenten worden meegeteld, zijn er in Nederland 1 078 exploitanten die een of meer overdekte sportaccommodaties beheren. Bijna de helft van deze exploitanten blijkt te bestaan uit gemeenten: zij beheren 62% van alle overdekte sportaccommodaties en zelfs 81% van alle sportzaal- en sporthalaccommodaties (staat 4.8). Tennishallen worden echter slechts zelden door gemeenten geëxploiteerd; dit is voor een belangrijk deel een aangelegenheid van naamloze of besloten vennootschappen (52%) en eenmanszaken (20%). Staat 4.9 laat onder andere nog zien dat naast tennisbanen ook vooral kegel- en bowlingbanen en squashbanen in belangrijke mate worden geëxploiteerd door naamloze of besloten vennootschappen.

Staat 4.8

Overdekte sportaccommodaties naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Overdekte sportaccommodaties (=100%)	W.v. geëxploiteerd door				
		gemeente	stichting	nv, bv	eenmanszaak	overig
	abs.	%				
Sportzaalaccommodaties	392	81	16	1	2	0
Sporthalaccommodaties	741	81	14	4	1	1
Tennishallen	205	5	12	52	20	10
Overige sportaccommodaties	280	26	23	24	18	10
Totaal	1 618	62	16	13	6	3

Staat 4.9

Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Ruimten, banen of tafels in overdekte sportaccommodaties					
	totaal (=100%)	w.v. geëxploiteerd door				
		gemeente	stichting	nv, bv	eenmanszaak	overig
	abs.	%				
Sportzalen	448	78	17	2	2	0
Sporthallen	768	81	14	4	1	1
Overige ruimten, banen of tafels	3 906	15	15	45	16	10
w.o. kegel- of bowlingbanen	1 123	4	9	61	19	7
tennisbanen	1 102	4	11	59	17	9
biljarttafels	514	7	20	28	17	28
squashbanen	374	6	4	54	31	5
Totaal	5 122	30	15	35	12	7

4.5 Openstelling en bezoek

In staat 4.10 wordt getoond gedurende hoeveel uren per week de overdekte sportaccommodaties gemiddeld waren geopend: 30% van alle accommodaties was gedurende minder dan 50 uren per week geopend. Vooral tennishallen waren in het algemeen veel uren per week geopend: 65% zelfs 75 uren of meer (meer dan 10 uren per dag). Een aantal accommodaties was in de peilweek helemaal niet geopend. In enkele gevallen was er sprake van een verbouwing. Een aantal tennishallen was niet geopend, omdat er nog op de buitenbanen werd gespeeld. Bij de overige sportaccommodaties gaat het vooral om ijshallen die niet geopend waren, omdat het schaatsseizoen nog niet was aangebroken. Gemiddeld waren de overdekte sportaccommodaties 65 uren per week geopend (staat 4.11). Sportaccommodaties die geëxploiteerd worden door een naamloze of besloten vennootschap zijn over het geheel genomen meer uren per week geopend dan de andere accommodaties; een uitzondering hierop vormen de tennishallen die worden geëxploiteerd door gemeenten.

Staat 4.10

Overdekte sportaccommodaties naar type en naar aantal uren openstelling per week in september, 1988

	Accommodaties (=100%)	W.v. per week geopend gedurende				
		0 uren	1-49 uren	50-74 uren	75-99 uren	100 uren of meer
	abs.	%				
Sportzaalaccommodaties	392	1	34	41	19	5
Sporthalaccommodaties	741	1	19	41	33	5
Tennishallen	205	9	11	16	35	30
Overige sportaccommodaties	280	3	53	17	17	10
Totaal	1 618	2	27	35	28	8

Staat 4.11

Uren openstelling per week van overdekte sportaccommodaties naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Alle accommodaties	W.v. geëxploiteerd door				
		gemeente	stichting	nv, bv	eenmanszaak	overig
Gemiddeld aantal uren per week in september						
Sportzaalaccommodaties	60	60	45	80	45	x
Sporthalaccommodaties	65	65	65	70	25	60
Tennishallen	75	90	40	85	80	70
Overige sportaccommodaties	50	25	40	70	65	65
Totaal	65	65	50	75	70	65

Sporthalaccommodaties trekken gemiddeld het grootste aantal bezoekers per week (staat 4.12). De bezoekers van sportzaal- en sporthalaccommodaties bestaan voor 90% uit sporters die daar komen in verband met schoolgymnastiek of sport in verenigingsverband. Driekwart van de bezoekers van tennishallen bestaat uit ongeorganiseerde (ongebonden) sportbeoefenaren. Slechts 1% van de bezoekende sporters komt in verband met gehandicaptensport.

Bekijkt men het bezoek per accommodatie naar rechtsvorm van de exploitant, dan blijkt dat de door een naamloze of besloten vennootschap geëxploiteerde sportaccommodaties gemiddeld het grootste aantal bezoekers per week trekken. In de door gemeenten en - in iets mindere mate - de door stichtingen beheerde accommodaties bestaat het merendeel der bezoekers uit leerlingen van scholen en leden van sportverenigingen. Door naamloze en besloten vennootschappen, eenmanszaken en op overige wijze geëxploiteerde accommodaties worden vooral bezocht door individuele (ongeorganiseerde) sporters (staat 4.13).

Staat 4.12

Bezoeken¹⁾ aan overdekte sportaccommodaties naar type en soort bezoek, 1988

	Gemiddeld bezoek per accommodatie (=100%)	W.v. in verband met			
		schoolgymnastiek	verenigings-sport	ongeorganiseerde sport	gehandicaptensport
	abs.	%			
Sportzaalaccommodaties	1 020	49	40	10	0
Sporthalaccommodaties	1 550	42	48	10	0
Tennishallen	950	1	21	75	2
Overige sportaccommodaties	540	2	40	56	2
Totaal	1 170	36	43	20	1

1) Bezoeken gedurende een doorsneeweek in september.

Staat 4.13
Bezoeken¹⁾ aan overdekte sportaccommodaties naar type, rechtsvorm van de exploitant en soort bezoek, 1988

	Bezoeken aan				alle sportaccommodaties (=100%)	waarvan i.v.m.			
	sport- zaal- accommo- daties	sport- hal- accommo- daties	tennis- hallen	overige sport- accommo- daties		schoon- gymnas- tiek	vereni- gings- sport	ongeor- gani- seerde sport	gehan- dicap- ten- sport
	gemiddeld per accommodatie					%			
EXPLOITANT									
Gemeente	1 080	1 570	860	300	1 310	44	47	8	0
Stichting	780	1 500	540	540	990	31	48	21	1
Nv, bv	1 220	1 600	1 180	830	1 130	10	24	64	2
Eenmanszaak	370	510	780	470	590	3	26	69	2
Overig	x	1 120	670	560	680	7	28	64	1
TOTAAL	1 020	1 550	950	540	1 170	36	43	20	1

1) Bezoeken gedurende een doorsneeweek in september.

Accommodaties in gemeenten met veel inwoners trekken over het geheel genomen gemiddeld meer bezoekers per week dan die in gemeenten met minder inwoners. In het totaalbezoek neemt het aandeel in verband met schoolgymnastiek en verenigingssport naar verhouding af in de grotere gemeenten, terwijl het aandeel in verband met ongeorganiseerde sport juist toeneemt. Ook het aantal bezoeken per 100 000 inwoners aan overdekte sportaccommodaties neemt geleidelijk af naarmate een gemeente meer inwoners telt. Een en ander valt af te lezen uit tabel 4.4. Tabel 4.5 tenslotte geeft nog een overzicht van het aantal bezoekers aan overdekte sportaccommodaties per provincie.

	school- gymnastiek (%)	verenigings- sport	ongeorganiseerde sport	andere
Totaal	36	43	20	1
Overige sportaccommodaties	3	26	69	2
Tennishallen	10	24	64	2
Sportaccommodaties	31	48	21	1
Sportzaalaccommodaties	44	47	8	0

5. OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES

5.1 Accommodaties, velden en banen

In paragraaf 2.1 werd er reeds op gewezen dat het niet goed mogelijk is om uit de resultaten van dit onderzoek een compleet beeld te schetsen van de openlucht-sportaccommodaties in Nederland. Een deel van deze accommodaties is eigendom van sportverenigingen en valt derhalve buiten het kader van dit onderzoek. Zoals uit het onderzoek Sportclubs en sportscholen 1987 blijkt, werd er in dat jaar door sportclubs en sportscholen gedurende ruim 25 miljoen uren gebruik gemaakt van sportaccommodaties, waarvan 20 miljoen uren in gehuurde of gepachte accommodaties en 5 miljoen uren in accommodaties in eigendom. Van deze uren in eigen accommodaties werden ruim 3 miljoen uren (69%) doorgebracht in openlucht-sportaccommodaties en bijna 1,5 miljoen uren (30%) in overdekte sportaccommodaties.

In staat 5.1 wordt een overzicht gegeven van het aantal exploitanten in Nederland dat een of meer openlucht-sportaccommodaties exploiteert, van het aantal accommodaties dat door hen wordt beheerd en van het aantal wedstrijd-velden en -banen in die accommodaties. Er zijn in Nederland 1 090 exploitanten (inclusief gemeenten) die openlucht-sportaccommodaties beheren. Zij beheren 4 030 accommodaties met daarin 19 100 wedstrijd-velden en -banen. Daarnaast werden nog ruim 3 300 oefenvelden en -banen geteld. Van de 4 030 accommodaties valt 87% onder het beheer van de gemeenten.

Van het totaal aantal wedstrijd-velden en -banen bestaat 38% uit voetbalvelden en 35% uit tennisbanen, zoals blijkt uit staat 5.2. De tabellen 5.1 en 5.2 laten zien hoe deze accommodaties en velden en banen over Nederland zijn verdeeld naar gemeentegroottegroep en provincie.

Staat 5.1

Exploitanten van openlucht-sportaccommodaties en accommodaties, velden en banen naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Totaal (=100%)	W.v. (geëxploiteerd door)				
		gemeente	stichting	nv, bv	eenmanszaak	overig
	abs.	%				
Exploitanten	1 090	61	18	9	8	3
Accommodaties	4 030	87	7	3	2	1
Velden en banen ¹⁾	19 100	83	8	5	3	1

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

Staat 5.2

Openluchtportaccommodaties en velden en banen¹⁾ naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Accommodaties	Velden en banen							
		totaal (=100%)	w.v.						
			voetbal- velden	tennis- banen	hockey- velden	korfbal- velden	handbal- velden	velden of banen voor andere veldsport	overige velden en banen
	abs.	%							
EXPLOITANT									
Gemeente	3 500	15 880	43	30	5	6	5	3	8
Stichting	290	1 600	24	46	8	2	3	2	15
Nv, bv	110	880	3	66	2	-	0	0	28
Eenmanszaak	90	570	1	86	-	-	-	-	13
Overig	40	170	12	68	8	1	2	1	8
TOTAAL	4 030	19 100	38	35	5	5	4	3	9

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

Er zijn openluchtportaccommodaties die specifiek zijn ingericht voor één tak van veldsport, zoals tennis-, voetbal-, hockey-, korfbal-, handbal- en honkbal-complexen. Op andere complexen vindt men een combinatie van velden voor verscheidene veldsporten. Daarnaast zijn er complexen die zijn ingericht voor overige sportvormen (zoals atletiek, schieten, golf, wielrennen etc.). Tenslotte zijn er combinaties van veldsport- en overige sportvelden en -banen. Staat 5.3 geeft een overzicht van het aantal en het soort complexen, die in dit hoofdstuk worden beschreven en van de velden en banen in die complexen. Uit tabel 5.3 valt af te lezen dat het aantal velden en banen per accommodatie gemiddeld groter is naarmate de gemeente meer inwoners telt.

Staat 5.3

Openluchtportaccommodaties naar type en aantal velden en banen¹⁾, 1988

	Accommodaties	Velden en banen	
		totaal	per accommodatie
	abs.	x 1 000	abs.
ACCOMMODATIES MET VELDEN OF BANEN VOOR			
Alleen voetbal	1 340	3,7	2,8
Alleen tennis	640	4,0	6,2
Eén soort andere veldsport ²⁾	380	0,9	2,3
Combinaties van veldsporten	940	6,4	6,8
Veldsport en overige sport	250	3,2	12,9
Alleen overige sport	480	1,0	2,1
TOTAAL	4 030	19,1	4,7

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

2) Exclusief voetbal en tennis.

6. BEHEER, WERKZAME PERSONEN EN BATEN EN LASTEN VAN ZWEMBADEN EN SPORTACCOMMODATIES

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden enige algemene kenmerken van de exploitanten van zwembaden en sportaccommodaties besproken, zoals de rechtsvorm waaronder ze werken en het aantal beheerde accommodaties. Verder zullen de werkgelegenheidsaspecten in deze sector aan de orde komen en de baten en lasten die samengaan met de exploitatie van zwembaden en sportaccommodaties. De beschrijving zal zich beperken tot de in het ABR opgenomen bedrijven, organisaties en instellingen die zijn getypeerd als exploitant van een zwembad of sportaccommodatie en die niet tot de administratieve overheid behoren. Dit betekent dat in dit hoofdstuk de gemeentelijke sportaccommodaties buiten beschouwing blijven, evenals de sportaccommodaties die geëxploiteerd of beheerd worden door sportclubs en sportscholen. Van de openbaar toegankelijke zwembaden in Nederland wordt 64% beheerd door de gemeenten (zie staat 3.8), van de overdekte sportaccommodaties 62% (zie staat 4.8), terwijl de openlucht sportaccommodaties bijna allemaal in beheer zijn van de gemeenten: slechts 13% van de 4 030 accommodaties wordt beheerd door andere instanties dan de gemeenten (zie staat 5.1). In de reeks Sociaal-culturele berichten is in 1989 verschenen 'Inkomsten en uitgaven van de overheid voor cultuur, recreatie en maatschappelijk welzijn, begroting 1988' (1989, nr.7). Hierin wordt onder andere vermeld hoe groot de uitgaven zijn van het rijk, de provincies en de gemeenten voor sport en recreatie.

6.2 Algemene kenmerken

6.2.1 Rechtsvorm

Uit staat 6.1 blijkt dat bijna de helft van de hier besproken instanties als rechtsvorm vereniging of stichting heeft. De meeste exploitanten die sporthallen en ook die 'meerdere (op verscheidene adressen gelegen) accommodaties' beheren, blijken als rechtsvorm stichting te hebben. Ook exploitanten van zwembaden en sportvelden e.d. blijken in meer dan de helft van de gevallen een stichting te zijn.

Staat 6.1
Exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type en naar rechtsvorm van de exploitant, 1988

	Exploitanten (=100%)		W.v. met als rechtsvorm				
	abs.	%	vereniging	stichting	nv, bv	eenmanszaak	overig
EXPLOITANTEN VAN	1 340	3,7					
Zwembaden	224	4	55	36	4	1	
Sporthallen e.d.	119	3	80	13	5	-	
Sportvelden e.d.	210	1	56	18	19	6	
Overige onoverdekte sportaccommodaties	107	3	36	25	29	7	
Overige overdekte sportaccommodaties	380	1	21	41	25	12	
Meerdere sportaccommodaties	23	-	83	13	4	-	
TOTAAL	1 063	2	45	30	17	6	

1) Exclusief gemeenten.

De overige sportaccommodaties worden vaker op commerciële basis (nv, bv, eenmanszaak, overig) geëxploiteerd: ruim 60% van de instanties die 'overige onoverdekte sportaccommodaties' exploiteren en bijna 80% van de instanties die 'overige overdekte sportaccommodaties' exploiteren, blijken een andere rechtsvorm dan vereniging of stichting te hebben. Vooral 'overige overdekte sportaccommodaties' en ook - in iets mindere mate - zwembaden blijken naar verhouding vaak door een naamloze of besloten vennootschap te worden geëxploiteerd.

6.2.2 Accommodaties

De gegevens in deze paragraaf hebben betrekking op

- 280 van de 785 zwembaden,
- 620 van de 1 620 overdekte sportaccommodaties en
- 525 van de 4 030 openlucht sportaccommodaties die in het onderzoek zijn opgenomen.

Zwembaden worden in 91% van de gevallen beheerd door een instantie met als hoofdactiviteit de exploitatie van zwembaden; 8% van de zwembaden wordt beheerd door instanties die 'meerdere accommodaties' exploiteren. Van de in dit hoofdstuk beschreven zwembaden wordt 40% op commerciële basis en 60% door een (beheers-)vereniging of stichting geëxploiteerd.

Van de overdekte sportaccommodaties wordt 82% geëxploiteerd door instanties die als hoofdactiviteit het exploiteren van overdekte sportaccommodaties hebben, 58% wordt op commerciële basis geëxploiteerd en 42% wordt beheerd door een (beheers-)vereniging of stichting.

Openlucht sportaccommodaties worden voor 60% geëxploiteerd door een instantie met als hoofdactiviteit het beheren of exploiteren van deze accommodaties; 42% wordt op commerciële basis geëxploiteerd en 58% wordt beheerd door een (beheers-)vereniging of stichting. Een en ander valt af te lezen uit staat 6.2 en tabel 6.1.

Staat 6.2

Exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type en aantal beheerde accommodaties naar type, 1988

	Exploitanten	Accommodaties			
		zwembaden	overdekte sportaccommodaties	openlucht sportaccommodaties	jachthavens
EXPLOITANTEN VAN					
Zwembaden	224	254	37	10	1
Sporthallen e.d.	119	2	125	22	1
Sportvelden e.d.	210	-	19	211	-
Overige onoverdekte sportaccommodaties	107	1	6	107	-
Overige overdekte sportaccommodaties	380	2	385	76	1
Meerdere sportaccommodaties	23	21	48	100	-
TOTAAL	1 063	280	620	526	3

1) Exclusief gemeenten.

6.3 Werkzame personen

In deze paragraaf wordt de werkgelegenheid besproken die samenhangt met het exploiteren van sportaccommodaties. Achtereenvolgens zullen het personeel in loondienst, het personeel werkzaam op honorariumbasis en de vrijwilligers worden besproken. Uit staat 6.3 blijkt dat 64% van de exploitanten van sportaccommodaties personeel in loondienst heeft, 48% van hen maakt gebruik van de diensten van personeel dat niet bij de eigen instantie in loondienst is en 37% kan rekenen op de hulp van vrijwilligers. Vooral exploitanten van sportvelden en dergelijke hebben naar verhouding weinig personeel in loondienst. Zij maken wel veelvuldig gebruik van de diensten van vrijwilligers. Dit laatste geldt ook voor exploitanten van sporthallen en dergelijke. Bij exploitanten van 'overige onoverdekte sportaccommodaties' en 'overige overdekte sportaccommodaties' wordt relatief veel werk verricht door personeel niet in loondienst (exploitanten en meewerkende gezinsleden). Tabel 6.2 laat nog zien dat van de exploitanten van op commerciële basis geëxploiteerde sportaccommodaties 76% personeel in loondienst heeft, tegenover 51% van de verenigingen of stichtingen die sportaccommodaties beheren. Ook wordt bij diezelfde instanties naar verhouding meer werk verricht door personeel niet in loondienst dan bij verenigingen of stichtingen. Deze laatste maken echter wel vaker gebruik van de hulp van vrijwilligers.

Staat 6.3
Exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type en werkzame personen, 1988

	Totaal abs.	W.o. met		
		personeel in loondienst %	personeel niet in loondienst	vrijwilligers
EXPLOITANTEN VAN				
Zwembaden	224	79	34	13
Sporthallen e.d.	119	71	37	53
Sportvelden e.d.	210	30	48	53
Overige onoverdekte sportaccommodaties	107	52	58	41
Overige overdekte sportaccommodaties	380	75	55	38
Meerdere sportaccommodaties	23	87	57	22
TOTAAL	1 063	64	48	37

1) Exclusief gemeenten.

	abs.	%	W.o. met	
			personeel in loondienst	vrijwilligers
EXPLOITANTEN VAN				
Zwembaden	224	79	34	13
Sporthallen e.d.	119	71	37	53
Sportvelden e.d.	210	30	48	53
Overige onoverdekte sportaccommodaties	107	52	58	41
Overige overdekte sportaccommodaties	380	75	55	38
Meerdere sportaccommodaties	23	87	57	22
TOTAAL	1 063	64	48	37

1) Exclusief gemeenten.

6.3.1 Personeel in loondienst

De in dit hoofdstuk beschreven instanties hebben ruim 5 500 personen in loondienst. Van deze personen heeft 44% een volledige werkweek, 27% heeft een onvolledige werkweek van 15 of meer uren en de overige 29% werkt minder dan 15 uren per week. Beheerders, administrateurs, toezichthouders en personeel voor onderhouds- en schoonmaakwerkzaamheden werken vaker full-time dan het overige personeel. Omgerekend tot een volledige werkweek bezetten de 5 550 werkzame personen bijna 3 800 formatieplaatsen. Hiervan wordt 31% ingenomen door beheerders, toezichthouders en administratieve krachten, 23% door trainers en instructeurs, 19% door onderhouds- en schoonmaakpersoneel en 27% door kantine- en overig personeel (staat 6.4).

Staat 6.4
Personeel in loondienst bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties, 1988

	Totaal personeels- leden (=100%)	W.v. personeelsleden met			Totaal aantal bezette formatie- plaatsen
		volledige werkweek	15 of meer betaalde uren per week	minder dan 15 betaalde uren per week	
	abs.	%			abs.
PERONEEL IN LOONDIENT VOOR					
Beheer, administratie en toezicht	1 550	56	21	23	1 160
Training en instructie	1 340	38	33	29	880
Onderhoud en schoonmaak	990	47	26	27	700
Kantine- en overige diensten	1 670	37	28	36	1 030
TOTAAL	5 550	44	27	29	3 770

¹⁾ Exclusief gemeenten.

Uit staat 6.5 blijkt dat vooral bij de exploitanten van zwembaden en van 'overige overdekte sportaccommodaties' veel personeel in loondienst is: zij beschikken over driekwart van de formatieplaatsen in deze hele sector. Exploitanten van sporthallen en dergelijke, van 'meerdere sportaccommodaties' en van 'overige onoverdekte sportaccommodaties' hebben naar verhouding veel personeel in dienst voor beheer, administratie en toezicht, terwijl zwembaden relatief veel trainers of instructeurs (badmeesters) in loondienst hebben. Op sportvelden en dergelijke en 'overige onoverdekte sportaccommodaties' is verhoudingsgewijs veel personeel aanwezig voor onderhoud (en schoonmaak). De helft van het personeel in de 'overige overdekte sportaccommodaties' bestaat uit kantine- en overig personeel.

Ofschoon slechts iets meer dan de helft van de sportaccommodaties op commerciële basis wordt geëxploiteerd (zie staat 6.1), hebben deze exploitanten wel tweederde deel van het totale personeelsbestand in loondienst, zoals valt af te lezen uit tabel 6.3. Deze tabel laat onder andere ook zien dat vooral bij door verenigingen of stichtingen geëxploiteerde sportaccommodaties naar verhouding veel personen belast zijn met het beheer, de administratie en het houden van toezicht. Ook voor onderhoud en schoonmaak zijn daar veel krachten in dienst, terwijl bij op commerciële basis geëxploiteerde sportaccommodaties relatief veel personeel aanwezig is voor kantine- en overige diensten.

¹⁾ Exclusief gemeenten.

Staat 6.5

Formatieplaatsen van personeel in loondienst naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties, 1988

	Formatie- plaatsen (=100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	abs.	%			
EXPLOITANTEN VAN					
Zwembaden	1 360	28	46	16	10
Sporthallen e.d.	270	40	10	21	29
Sportvelden e.d.	140	32	12	29	28
Overige onoverdekte sportaccommodaties	260	38	13	27	22
Overige overdekte sportaccommodaties	1 400	27	6	16	50
Meerdere sportaccommodaties	340	43	25	26	6
TOTAAL	3 770	31	23	19	27

1) Exclusief gemeenten.

Zoals al vaker werd gememoreerd, is in dit onderzoek niet gevraagd naar de personele en financieel-economische gegevens van de gemeentelijke beheerders van sportaccommodaties. Op basis van een aantal andere onderzoeken is het echter wel mogelijk hiervan een totaalschatting te maken¹⁾. Naar schatting waren er bij de gemeentelijke overheid in 1988 ongeveer 6 100 formatieplaatsen voor het beheren van sportaccommodaties (inclusief overhead-personeel). In totaal zijn er dan omgerekend op jaarbasis bij de hier genoemde instanties en de gemeentelijke overheid samen ongeveer 10 000 formatieplaatsen.

6.3.2 Personeel niet in loondienst

Naast personeel in loondienst is bij exploitanten van sportaccommodaties ook personeel werkzaam op honorariumbasis. In totaal hebben de hier beschreven instanties bijna 800 000 uren uitbetaald aan personeel dat niet in loondienst was (staat 6.6). Omgerekend op jaarbasis (1 750 uren) komt dit neer op 450 formatieplaatsen. Van personeel niet in loondienst wordt met name gebruik gemaakt bij op commerciële basis geëxploiteerde accommodaties (omgerekend 400 formatieplaatsen). Bij 78% van alle uren gaat het om uren van exploitanten of meewerkende gezinsleden, zoals blijkt uit tabel 6.4.

Staat 6.6

Bestede of betaalde uren van personeel niet in loondienst naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties, 1988

	Bestede/ betaalde uren (=100%)	W.v. door/aan					
		exploit- tant en meewer- kende gezins- leden	uitzend- krachten	personeel niet in loondienst voor			
				beheer, adminis- tratie en toezicht	training en in- structie	onderhoud en schoon- maak	kantine- en overige diensten
	x 1 000	%					
EXPLOITANTEN VAN							
Zwembaden	85	44	13	19	7	10	7
Sporthallen e.d.	40	52	1	14	4	20	10
Sportvelden e.d.	139	82	1	5	5	3	4
Overige onoverdekte sportaccommodaties	119	87	1	3	3	4	2
Overige overdekte sportaccommodaties	391	86	2	5	2	2	2
Meerdere sportaccommodaties	14	17	51	23	1	1	5
TOTAAL	788	78	4	7	3	4	3

¹⁾ Exclusief gemeenten.

6.3.3 Vrijwilligers

Uit de staten 6.7 en 6.8 blijkt dat in de tweede week van september 1988 ruim 2 000 vrijwilligers 12 000 uren vrijwilligerswerk verricht hebben voor de exploitanten van sportaccommodaties. Van de vrijwilligers verricht 32% werkzaamheden voor beheer, administratie of toezicht, 17% is werkzaam als trainer of instructeur, 19% verricht onderhouds- of schoonmaakwerkzaamheden en 32% kantine- of overige werkzaamheden. Vooral aan beheer, administratie en toezicht worden veel vrijwilligersuren besteed: in totaal 41% van alle vrijwilligersuren. Uit de tabellen 6.5 en 6.6 is af te lezen dat de meeste vrijwilligers worden ingeschakeld bij door verenigingen of stichtingen geëxploiteerde accommodaties.

Staat 6.7

Aantal vrijwilligers naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties, 1988

	Vrijwilligers in de 2e week van september (=100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	x 1 000	%			
EXPLOITANTEN VAN					
Zwembaden	0,1	41	27	17	14
Sporthallen e.d.	0,4	33	9	13	46
Sportvelden e.d.	0,7	31	18	22	29
Overige onoverdekte sportaccommodaties	0,2	37	17	24	22
Overige overdekte sportaccommodaties	0,7	30	19	19	32
Meerdere sportaccommodaties	0,1	23	16	16	44
TOTAAL	2,3	32	17	19	32

¹⁾ Exclusief gemeenten.

Staat 6.8

Uren vrijwilligerswerk naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties, 1988

	Uren vrijwil- ligerswerk in de 2e week van september (=100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	x 1 000	%			
EXPLOITANTEN VAN					
Zwembaden	1,0	73	9	11	7
Sporthallen e.d.	2,5	29	5	20	47
Sportvelden e.d.	3,1	42	11	20	27
Overige onoverdekte sportaccommodaties	1,1	48	11	17	24
Overige overdekte sportaccommodaties	3,1	40	14	15	31
Meerdere sportaccommodaties	1,3	34	4	14	49
TOTAAL	12,0	41	9	17	32

1) Exclusief gemeenten.

6.4 Baten en lasten

In deze paragraaf worden de baten en lasten besproken die samenhangen met het exploiteren van sportaccommodaties. In paragraaf 6.4.1 komen allereerst de baten aan de orde en in paragraaf 6.4.2 de lasten. Het gaat in deze publikatie, zoals al eerder verklaard, alleen over de baten en lasten van de niet-overheidsinstanties.

De inkomsten van de gemeenten uit verhuur van sportaccommodaties en entreegelden van zwembaden bedroegen in 1988 naar schatting ongeveer 400 miljoen gulden. Daartegenover stond ongeveer 1,5 miljard gulden aan uitgaven¹⁾.

6.4.1 Baten

De totale baten van exploitanten van sportaccommodaties over het boekjaar 1988 bedroegen 560 miljoen gulden. Ruim een kwart van de baten bestond uit contributies, lesgelden, entreegelden en baten uit het verzorgen van demonstraties en dergelijke; eveneens ruim een kwart bestond uit de verhuur van gebouwen en terreinen. Ongeveer 20% van de baten werd gevormd door subsidies en bijdragen van de overheid en andere instanties en nog eens eenzelfde bedrag door overige inkomsten (waaronder inkomsten uit de kantine). Onttrekkingen aan reserves en een resterend negatief saldo bedroegen samen 5% van de totale baten.

Exploitanten van zwembaden of 'overige overdekte sportaccommodaties' nemen bijna 70% van de totale omzet (en dus ook van de totale baten) voor hun rekening. Verder blijkt uit staat 6.9 dat exploitanten van zwembaden en 'meerdere sportaccommodaties' naar verhouding meer subsidie ontvangen dan de overige exploitanten. Van het totaal bedrag aan subsidies of bijdragen dat door alle exploitanten tezamen wordt ontvangen, gaat bijna 80% naar hen; uit staat 6.2 kon worden afgelezen dat zij echter slechts 33% van alle sportaccommodaties beheren.

Staat 6.9

Baten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type, 1988

	Totaal baten (=100%)	W.v.					onttrekking aan reserves, negatief saldo
		contri- buties, lesgeld e.d.	subsidies en bijdragen	verhuur gebouwen en terreinen	reclame- geld overheid voor	overige inkomsten	
	mln gld	%					
EXPLOITANTEN VAN							
Zwembaden	175	49	31	6	0	6	7
Sporthallen e.d.	49	13	17	41	1	20	8
Sportvelden e.d.	34	12	8	53	4	17	4
Overige onoverdekte sportaccommodaties	42	27	8	30	4	24	7
Overige overdekte sportaccommodaties	207	14	7	42	1	33	3
Meerdere sportaccommodaties	53	22	47	20	0	6	4
TOTAAL	560	27	19	28	1	19	5

1) Exclusief gemeenten.

Uit tabel 6.7 blijkt dat bij op commerciële basis geëxploiteerde accommodaties een groter deel van de baten bestond uit overige inkomsten (kantines) dan bij accommodaties van verenigingen of stichtingen. Bij deze laatste wordt daarentegen een relatief groter deel van de baten gevormd door subsidies en bijdragen. Alleen bij exploitanten van zwembaden blijkt er weinig onderscheid te bestaan tussen exploitatie op commerciële basis en exploitatie door een vereniging of stichting.

6.4.2 Lasten

Staat 6.10 geeft een overzicht van de lasten van de exploitanten van sportaccommodaties. Van de totale lasten bestond 32% uit lonen en honoraria, 45% uit huisvestingskosten (huur, rente en afschrijving, onderhoud en gas, licht en water) en 16% uit overige uitgaven (waaronder aankoop van meubilair en dergelijke en uitgaven voor horeca-inkopen), terwijl 6% werd toegevoegd aan de reserves of gebruikt als ondernemersloon. Exploitanten van zwembaden besteden in verhouding tot de andere exploitanten veel geld aan personele lasten en energiekosten. Bekijkt men de verdeling naar verschillende uitgavenposten, dan blijkt uit tabel 6.8 dat er - totaal gezien - geen erg grote verschillen bestaan tussen op commerciële basis geëxploiteerde accommodaties en door verenigingen of stichtingen beheerde accommodaties. Bij deze laatste zijn naar verhouding de kosten voor personeel, voor energie, voor onderhoud van gebouwen en terreinen en voor rente en afschrijvingen iets hoger en de kosten voor huur van gebouwen en terreinen en de overige uitgaven iets lager dan bij de op commerciële basis geëxploiteerde sportaccommodaties.

Staat 6.10

Lasten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type, 1988

EXPLOITANTEN VAN	Totaal lasten (=100%)	W.v.				
	mln gld	%	lonen en uitgaven voor sociale voorzieningen	betalingen aan derden voor verrichte arbeid	energie en kosten water	huur gebouwen en terreinen
EXPLOITANTEN VAN	1,0	73	9	11	11	
Zwembaden	175	40	1	12	9	
Sporthallen e.d.	49	26	1	9	9	
Sportvelden e.d.	34	19	2	6	9	
Overige onoverdekte sportaccommodaties	42	25	2	6	8	
Overige overdekte sportaccommodaties	207	27	1	7	6	
Meerdere sportaccommodaties	53	35	1	8	11	
TOTAAL	560	31	1	9	8	

1) Exclusief gemeenten.

Staat 6.10

Lasten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar type, 1988 (slot)

EXPLOITANTEN VAN	W.v.				
	onderhoud gebouwen en terreinen	aankoop meubilair, instructie-materiaal e.d.	rente en afschrijvingen	overige uitgaven	toevoeging aan reserves, positief saldo
EXPLOITANTEN VAN					
Zwembaden	8	1	14	12	2
Sporthallen e.d.	9	2	23	15	5
Sportvelden e.d.	12	2	24	15	10
Overige onoverdekte accommodaties	7	2	21	22	7
Overige overdekte accommodaties	9	2	20	20	10
Meerdere accommodaties	8	1	19	14	2
TOTAAL	9	2	19	16	6

1) Exclusief gemeenten.

NOTEN

TABELLEN

Tabel 3.2
Zwembaden naar type per provincie, 1988

1) Deze schattingen zijn gemaakt op basis van de gegevens in de publikaties 'Inkomsten en uitgaven van de overheid voor cultuur, recreatie en maatschappelijk welzijn, begroting 1988' (SCB 1989, nr. 7) en 'Statistiek inkomsten en uitgaven van de overheid voor cultuur, recreatie en maatschappelijk welzijn 1984. Met ramingen voor 1985-1987' ('s-Gravenhage, Staatsuitgeverij, 1988).
Op basis van deze publikaties kan worden berekend dat de gemeentelijke overheid in 1988 1 490 miljoen gulden heeft uitgegeven aan het beheren van sportaccommodaties. Uit verhuur van deze accommodaties heeft zij ongeveer 435 miljoen gulden ontvangen, zodat de netto-uitgaven 1 055 miljoen bedragen.
Daarnaast kan worden berekend dat van dit bedrag ongeveer 310 miljoen gulden wordt uitgegeven aan personeel. Ook kan worden berekend dat de gemiddelde loonkosten per formatieplaats voor personen die werkzaam zijn bij instanties die zwembaden, sporthallen of sportvelden beheren of exploiteren ongeveer 51 000 gulden bedragen. Ervan uitgaande dat de gemiddelde loonkosten bij de gemeenten hiervan niet veel zullen afwijken, kan de werkgelegenheid in deze sector bij de gemeentelijke overheid worden geschat op ongeveer 6 100 formatieplaatsen.

Provincie	Totaal	Overheidsuitgaven	Overheidsinkomen	Netto-uitgaven	Personnelkosten	Gemiddelde loonkosten	Werkgelegenheid
Zuid-Holland	137	1 080	230	850	230	51 000	4 600
Zeeland	30	1 120	230	890	230	51 000	4 500
Noord-Brabant	98	1 080	230	850	230	51 000	4 600
Limburg	22	1 080	230	850	230	51 000	4 600
TOTAAL	197	4 360	920	3 440	920	51 000	6 100
Overheidsuitgaven	4 360						
Overheidsinkomen	920						
Netto-uitgaven	3 440						
Personnelkosten	920						
Gemiddelde loonkosten	51 000						
Werkgelegenheid	6 100						

1) Exclusef 33 zwembaden.

TABELLEN

NOTEN

Tabel 3.1
Zwembaden¹⁾, oppervlakte zwemwater en bezoeken naar provincie, gemeentegroottegroep en type zwembad, 1988

	Zwembaden		Inwoners		Bezoeken		
	abs.	Zwemwater per bad m ²	per bad x 100	per m ² water- oppervlakte	per bad x 1 000	per 100 inwoners per jaar	per m ² water- oppervlakte
PROVINCIE							
Groningen	40	870	140	15	70	520	85
Friesland	48	1 170	120	10	85	680	75
Drenthe	43	1 180	100	10	65	640	55
Overijssel	60	1 260	170	15	105	610	85
Flevoland	12	850	170	20	115	690	135
Gelderland	99	1 240	180	15	100	550	80
Utrecht	43	1 330	230	20	130	550	95
Noord-Holland	88	1 090	270	25	130	480	120
Zuid-Holland	137	1 080	230	20	130	550	120
Zeeland	30	840	120	15	85	720	105
Noord-Brabant	98	1 150	220	20	120	550	105
Limburg	55	1 080	200	20	95	490	90
INWONERS PER GEMEENTE							
Minder dan 5 000	45	620	100	15	45	480	75
5 000 tot 10 000	125	830	110	15	55	470	65
10 000 tot 20 000	220	940	130	20	85	660	90
20 000 tot 50 000	188	1 390	200	15	130	630	95
50 000 tot 100 000	84	1 460	310	15	160	530	110
100 000 of meer	91	1 380	410	30	185	450	125
TYPE ZWEMBAD							
Overdekt	283	400	520	130	145	280	365
Openlucht	334	1 320	440	35	35	80	25
Combi	136	2 150	1 090	50	210	190	100
TOTAAL	753	1 130	200	15	110	550	95

1) Exclusief 33 natuurbaden.

TOTAAL

1) Exclusief zwembaden.

Tabel 3.2
Zwembaden naar type per provincie, 1988

	Overdekt bad	Openluchtbad	Combi-bad	Natuurbad	Totaal
Groningen	12	28	-	2	42
Friesland	12	28	8	3	51
Drenthe	7	33	3	2	45
Overijssel	18	30	12	3	63
Flevoland	7	5	-	-	12
Gelderland	42	39	18	8	107
Utrecht	18	15	10	1	44
Noord-Holland	35	33	20	4	92
Zuid-Holland	57	43	37	1	138
Zeeland	9	18	3	1	31
Noord-Brabant	42	44	12	6	104
Limburg	24	18	13	2	57
Nederland	283	334	136	33	786

Tabel 3.3
Oppervlakte zwemwater naar type zwembad en per 1 000 inwoners per provincie, 1988

	Oppervlakte zwemwater		Oppervlakte zwemwater		m ² per 1 000 inwoners	
	totaal (=100%)	w.v. overdekt	totaal	w.o. natuurlijk water	w.v.	
					overdekt	openlucht
	ha	%	ha	%	overdekt	openlucht
Groningen	4,4	11	89	23	79	8
Friesland	7,1	12	88	23	118	14
Drenthe	6,2	8	92	19	141	11
Overijssel	8,4	16	84	13	83	13
Flevoland	1,0	31	69	-	49	15
Gelderland	21,2	11	89	48	118	13
Utrecht	7,1	21	79	25	71	15
Noord-Holland	11,8	20	80	24	50	10
Zuid-Holland	17,1	24	76	18	53	13
Zeeland	2,6	20	80	6	74	15
Noord-Brabant	30,4 ¹⁾	8	92	68	140	11
Limburg	7,8	19	81	30	71	14
Nederland	125,1	15	85	38	85	12

1) Waaronder een natuurbad van 15 ha.

Tabel 3.4
Zwembaden naar type en gemeentegroottegroep, 1988

	Overdekt bad	Openluchtbad	Combi-bad	Natuurbad	Totaal
INWONERS PER GEMEENTE					
Minder dan 5 000	8	37	-	5	50
5 000 tot 10 000	32	82	11	6	131
10 000 tot 20 000	83	100	37	9	229
20 000 tot 50 000	71	66	51	11	199
50 000 tot 100 000	42	27	15	2	86
100 000 of meer	47	22	22	-	91
TOTAAL	283	334	136	33	786
PROVINCIE					
Groningen	40	140	51	07	238
Friesland	48	170	10	05	333
Drenthe	02	101	01	00	104
Overijssel	00	170	15	00	185

Tabel 3.5
Oppervlakte zwemwater naar type zwembad en per 1 000 inwoners naar gemeentegroottegroep, 1988

INWONERS PER GEMEENTE	Oppervlakte zwemwater				m ² per 1 000 inwoners		
	ha	%	totaal		w.o. natuurlijk water	%	
			overdekt	openlucht			
Minder dan 5 000	5,6	5	95	53	129	6	123
5 000 tot 10 000	13,3	9	91	24	93	8	85
10 000 tot 20 000	28,5	14	86	32	102	15	87
20 000 tot 50 000	51,4 ¹⁾	11	89	56	134	15	119
50 000 tot 100 000	13,4	23	77	11	52	12	40
100 000 of meer	12,9	28	72	3	34	10	24
TOTAAL	125,1	15	85	38	85	12	73

1) Waaronder een natuurbad van 15 ha.

Tabel 3.6

Oppervlakte ligweiden, stranden of terreinen voor sport en spel naar type zwembad en naar gemeentegroottegroep, 1988

	Oppervlakte ligweiden, stranden of terreinen voor sport en spel in					
	overdekte baden		openluchtbaden		combi-baden	
	totaal	gemiddeld per bad	totaal	gemiddeld per bad	totaal	gemiddeld per bad
	ha	m ²	ha	m ²	ha	m ²
INWONERS PER GEMEENTE						
Minder dan 5 000	0,1	180	25,3	6 030	-	-
5 000 tot 10 000	7,1	2 180	62,3	7 070	9,0	8 150
10 000 tot 20 000	5,5	670	86,7	7 960	35,4	9 570
20 000 tot 50 000	3,6	510	82,6	10 730	59,9	11 740
50 000 tot 100 000	2,7	650	38,2	13 160	23,8	15 880
100 000 of meer	2,8	610	26,7	12 140	29,2	13 280
TOTAAL	21,8	770	321,8	8 750	157,3	11 430

Tabel 3.7

Recreatieve voorzieningen in overdekte zwembaden naar oppervlakte zwemwater, 1988

	Overdekte zwembaden (=100%)	W.v. met			
		whirlpool, jetstreams, wildwaterbaan, golflslagbassin, zonnebanken of sauna ¹⁾	waterglijbaan van 20 m of meer en eventueel een peuter- of kleuterbad	alleen peuter- of kleuterbad	geen van genoemde voorzieningen
	abs.	%			
OPPERVLAKTE ZWEMWATER					
Minder dan 160 m ²	16	14	-	-	86
160-249 m ²	29	19	-	12	69
250-499 m ²	176	47	11	30	29
500 m ² of meer	62	87	2	2	10
TOTAAL	283	51	4	13	31

1) Deze baden kunnen ook nog een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad hebben.

Tabel 3.12

	Opstelling per jaar gedurende			
	minder dan 2 000 uren	2 000-3 999 uren	4 000-5 999 uren	meer dan 6 000 uren
	Bezoeken per bad x 1 000			
Overdekte zwembaden	30	80	125	255
Overdekte gedeelten combi-baden	65	85	150	260
Totaal	95	165	275	515

Tabel 3.8
Recreatieve voorzieningen in openluchtzwembaden¹⁾ naar oppervlakte zwembad, 1988

	Openlucht- zwembaden (=100%)	W.v. met			
		whirlpool, jetstreams, wildwaterbaan, golfslagbassin, zonnebanken of sauna ²⁾	waterglijbaan van 20 m of meer en even- tueel een peuter- of kleuterbad	alleen peuter- of kleuterbad	geen van genoemde voorzieningen
	abs.	%			
OPPERVLAKTE ZWEMWATER					
Minder dan 500 m ²	44	-	2	74	24
500- 999 m ²	96	1	6	81	12
1 000-1 499 m ²	84	2	22	67	9
1 500-2 499 m ²	77	3	29	60	8
2 500 m ² of meer	33	6	31	59	3
TOTAAL	334	2	18	69	11

1) Exclusief 33 natuurbaden.

2) Deze baden kunnen ook nog een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad hebben.

Tabel 3.9
Recreatieve voorzieningen in combi-zwembaden naar oppervlakte zwembad, 1988

	Combi- zwembaden (=100%)	W.v. met			
		whirlpool, jetstreams, wildwaterbaan, golfslagbassin, zonnebanken of sauna ¹⁾	waterglijbaan van 20 m of meer en even- tueel een peuter- of kleuterbad	alleen peuter- of kleuterbad	geen van genoemde voorzieningen
	abs.	%			
OPPERVLAKTE ZWEMWATER					
Minder dan 1 000 m ²	16	43	7	43	78
1 000-1 499 m ²	18	56	22	22	-
1 500-2 499 m ²	57	50	12	33	6
2 500 m ² of meer	45	72	19	7	2
TOTAAL	136	57	15	24	4

1) Deze baden kunnen ook nog een waterglijbaan en een peuter- of kleuterbad hebben.

Tabel 3.10

Zwembaden naar type en naar geschiktheid voor bepaalde vormen van wedstrijdsport, 1988

	Overdekt bad	Openluchtbad	Combi-bad	Natuurbad
	abs.			
Totaal zwembaden	283	334	136	33
	%			
w.o. geschikt voor wedstrijdsporten:				
- in 25 m bassin overdekt	74		78	
- in 25 m bassin openlucht		60	37	11
- in 50 m bassin overdekt	3		9	
- in 50 m bassin openlucht		28	49	21
waterpolo:				
- voor bondscompetitie overdekt	26		35	
- voor districtswedstrijden overdekt	34		47	
- voor pupillen, aspiranten overdekt	58		64	
kunstsport:				
- overdekt	30		36	
- openlucht		40	36	14
schoonspringen:				
- overdekt	27		30	
- openlucht		48	51	21
geen van genoemde activiteiten	21	15	3	75

Tabel 3.11

Bezoeken per jaar aan zwembaden per m² zwemwater naar oppervlakte zwemwater en naar type zwembad, 1988

	Oppervlakte zwemwater					
	minder dan 250 m ²	250-499 m ²	500-999 m ²	1 000-1 499 m ²	1 500-2 499 m ²	2 500 m ² of meer
	Bezoeken per jaar per m ²					
Overdekte zwembaden	340	365	370	365	.	-
Openluchtzwembaden	35	50	40	35	20	10
Combi-zwembaden	-	165	175	130	95	90
Totaal	290	310	160	70	55	45

Tabel 3.12

Bezoeken per jaar aan overdekte baden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988

	Openstelling per jaar gedurende				
	minder dan 2 000 uren	2 000-2 999 uren	3 000-3 999 uren	4 000-4 999 uren	5 000 uren of meer
	Bezoeken per bad x 1 000				
Overdekte zwembaden	50	80	125	200	255
Overdekte gedeelten combi-baden	65	95	150	195	260
Totaal	55	85	130	195	255

Tabel 3.13

Bezoeken per jaar aan openluchtbaden naar aantal uren openstelling per jaar, 1988

	Openstelling per jaar gedurende				
	minder dan 800 uren	800-1 199 uren	1 200-1 599 uren	1 600-1 999 uren	2 000 uren of meer
	Bezoeken per bad x 1 000				
Openluchtzwembaden	15	30	45	50	40
Openluchtgedeelten combi-baden	30	35	45	40	40
Totaal	20	35	45	45	40

Tabel 3.14

Bezoeken aan zwembaden naar type zwembad en soort bezoek en naar provincie en gemeentegroetgroep, 1988

	Bezoeken aan								
	overdekte baden			openluchtbaden			combi-baden		
	totaal	waaronder i.v.m.		totaal	waaronder i.v.m.		totaal	waaronder i.v.m.	
		school- zwemmen	vereni- gings- zwemmen		school- zwemmen	vereni- gings- zwemmen		school- zwemmen	vereni- gings- zwemmen
x 1 000	%		x 1 000	%		x 1 000	%		
PROVINCIE									
Groningen	1 649	19	24	1 264	8	3	-	-	-
Friesland	1 665	27	13	921	6	2	1 534	21	13
Drenthe	936	14	17	1 096	5	3	789	12	11
Overijssel	2 397	18	16	1 322	6	4	2 546	13	11
Flevoland	1 200	19	22	198	6	3	-	-	-
Gelderland	5 456	21	17	1 422	4	3	3 073	19	15
Utrecht	2 802	19	17	451	8	1	2 305	21	9
Noord-Holland	5 369	19	17	1 195	8	6	4 877	16	19
Zuid-Holland	8 494	23	19	1 569	7	3	7 592	17	17
Zeeland	1 585	11	9	453	6	1	536	25	15
Noord-Brabant	6 649	18	18	2 127	5	1	3 290	16	17
Limburg	2 798	23	16	406	3	2	2 167	22	18
INWONERS PER GEMEENTE									
Minder dan 5 000	1 202	5	5	910	7	3	-	-	-
5 000 tot 10 000	2 478	22	15	3 079	9	2	1 137	23	3
10 000 tot 20 000	9 173	21	16	3 919	6	2	5 305	18	14
20 000 tot 50 000	10 494	22	16	2 566	5	5	11 404	19	16
50 000 tot 100 000	8 414	20	19	977	2	2	4 233	17	13
100 000 of meer	9 239	19	21	973	4	4	6 630	15	18
NEDERLAND	41 000	20	17	12 424	6	3	28 709	18	16

Tabel 4.1
Overdekte sportaccommodaties naar type en naar provincie, 1988

	Sportzaal- accommodaties	Sporthal- accommodaties	Tennishallen	Overige sport- accommodaties	Totaal	Per 100 000 inwoners
Groningen	31	30	5	12	68	12
Friesland	12	49	5	7	72	12
Drenthe	9	42	6	5	62	14
Overijssel	25	49	15	11	100	10
Flevoland	12	11	1	6	30	15
Gelderland	53	82	24	36	195	11
Utrecht	30	48	10	16	104	10
Noord-Holland	49	100	42	62	253	11
Zuid-Holland	73	128	37	59	297	9
Zeeland	8	18	3	7	36	10
Noord-Brabant	62	122	35	41	260	12
Limburg	38	62	23	18	141	13
Nederland	392	741	205	280	1 618	11

Tabel 4.2
Ruimten, banen en tafels in overdekte sportaccommodaties naar provincie, 1988

	Ruimten			Banen en tafels in specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten
	sportzalen	sporthallen	ijshallen	
Groningen	26	31	1	92
Friesland	13	51	3	60
Drenthe	9	43	1	57
Overijssel	27	49	1	151
Flevoland	12	11	-	49
Gelderland	57	86	1	440
Utrecht	31	48	1	273
Noord-Holland	55	106	1	797
Zuid-Holland	98	130	5	897
Zeeland	10	20	-	102
Noord-Brabant	68	131	2	657
Limburg	42	62	-	315
Nederland	448	768	16	3 890

Tabel 4.3

Banen en tafels naar type in overdekte sportaccommodaties naar provincie, 1988

	Banen en tafels in specifiek voor één tak van sport ingerichte ruimten									
	totaal	w.v.								
		kegel- of bowling- banen	tennis- banen	biljart- tafels	squash- banen	tafel- tennis- tafels	geweer- schiet- banen	hand- boog- schiet- banen	overige ruimten, banen of tafels	
Groningen	92	37	17	6	12	-	14	-	6	
Friesland	60	42	15	-	2	-	-	-	1	
Drenthe	57	15	23	6	4	8	-	-	1	
Overijssel	151	49	53	30	4	4	5	5	1	
Flevoland	49	20	4	15	4	-	1	-	5	
Gelderland	440	150	118	27	33	49	26	16	21	
Utrecht	273	75	81	28	34	2	40	7	6	
Noord-Holland	797	190	217	198	92	41	19	-	40	
Zuid-Holland	897	262	204	149	93	73	36	8	72	
Zeeland	102	22	6	10	4	26	30	-	4	
Noord-Brabant	657	169	243	39	75	44	26	36	25	
Limburg	315	92	121	6	17	55	8	12	4	
Nederland	3 890	1 123	1 102	514	374	302	205	84	186	

Tabel 4.4

Bezoeken¹⁾ aan overdekte sportaccommodaties naar type accommodatie, gemeentegroottegroep en soort bezoek, 1988

	Bezoeken aan									
	sport- zaal- accom- moda- ties	sport- hal- accom- moda- ties	tennis- hallen	overige accom- moda- ties	alle sportaccommodaties					Bezoeken per 100 000 inwoners
					totaal (=100%)	waarvan i.v.m.	schoon- gymnas- tiek	vereni- gings- sport	ongeor- gani- seerde sport	
	gemiddeld per accommodatie				%					abs.
INWONERS PER GEMEENTE										
Minder dan 5 000	680	880	630	170	710	38	48	13	0	145
5 000 tot 10 000	880	1 340	1 040	300	1 080	38	47	15	0	175
10 000 tot 20 000	960	1 540	800	230	1 140	40	44	16	0	150
20 000 tot 50 000	1 120	1 730	960	490	1 300	40	41	18	0	140
50 000 tot 100 000	1 240	1 490	960	630	1 190	34	44	21	1	115
100 000 of meer	1 170	1 750	1 150	740	1 230	27	41	31	1	90
TOTAAL	1 020	1 550	950	540	1 170	36	43	20	1	130

1) Bezoeken gedurende een doorsnee week in september.

Tabel 4.5
Bezoeken¹⁾ aan overdekte sportaccommodaties naar type accommodatie, provincie en soort bezoek, 1988

Provincie	Bezoeken aan accommodaties per gemeente				alle sportaccommodaties totaal (=100%)	waarvan i.v.m.				Bezoeken per 100 000 inwoners
	sport-zaal- accommodaties	sport-hal- accommodaties	tennis- hallen	overige accommodaties		schoon- gymnas- tiek	vereni- gings- sport	ongeor- gani- seerde sport	gehan- dicap- ten- sport	
	gemiddeld per accommodatie				%				abs.	
Groningen	790	1 390	800	300	2 970	32	49	18	1	120
Friesland	690	1 340	500	790	1 130	38	52	10	0	135
Drenthe	950	1 230	800	290	1 070	38	48	14	0	150
Overijssel	1 080	1 700	390	370	1 200	43	46	10	0	120
Flevoland	1 040	1 380	1 640	390	1 060	41	45	13	0	155
Gelderland	950	1 640	1 000	430	1 150	38	43	19	0	125
Utrecht	1 030	1 620	1 450	530	1 260	40	40	19	1	130
Noord-Holland	1 010	1 300	930	450	970	30	44	26	0	105
Zuid-Holland	1 260	1 820	1 060	730	1 370	35	43	21	1	125
Zeeland	760	1 710	90	170	1 070	42	50	7	1	110
Noord-Brabant	1 020	1 650	750	670	1 290	35	39	25	1	155
Limburg	880	1 390	750	530	1 040	39	38	22	1	135
Nederland	1 020	1 550	950	540	1 170	36	43	20	1	130

1) Bezoeken gedurende een doorsneeweek in september.

Bezoeken¹⁾ per accommodatie aan openluchtaccommodaties naar type en provincie, 1988

Tabel 4.6

Openluchtaccommodaties en velden en banen

Provincie	Bezoeken per accommodatie				alle openluchtaccommodaties totaal (=100%)	waarvan i.v.m.				Bezoeken per 100 000 inwoners
	andere accommodaties	andere velden	andere banen	andere overige		andere accommodaties	andere velden	andere banen	andere overige	
	gemiddeld per accommodatie				%				abs.	
Groningen	180	330	330	460	530	440	300	440	300	
Friesland	310	380	410	530	580	520	380	520	400	
Drenthe	210	170	200	300	300	300	200	300	200	
Overijssel	440	500	630	630	630	630	500	630	500	
Flevoland	480	720	810	880	980	980	720	980	720	
Gelderland	500	500	510	510	510	510	510	510	510	
Utrecht	7	7	31	43	780	303	303	780	303	
Noord-Holland	240	380	410	410	410	410	410	410	410	
Zuid-Holland	440	500	630	630	630	630	500	630	500	
Zeeland	480	720	810	880	980	980	720	980	720	
Noord-Brabant	500	500	510	510	510	510	510	510	510	
Limburg	7	7	31	43	780	303	303	780	303	
Nederland	240	380	410	410	410	410	410	410	410	

1) Bezoeken gedurende een doorsneeweek in september.
2) Exclusief overvelden en banen.

Tabel 5.1
Openlucht sportaccommodaties en velden en banen¹⁾ naar type en naar gemeentegroottegroep, 1988

	Accom- modaties	Velden en banen							
		totaal (=100%)	w.v.						
			voetbal- velden	tennis- banen	hockey- velden	korfbal- velden	handbal- velden	velden of banen voor andere veldsport	overige velden en banen
abs.	%								
INWONERS PER GEMEENTE									
Minder dan 5 000	320	1 070	40	40	000	4	5	1	11
5 000 tot 10 000	690	2 670	39	38	7	5	6	1	10
10 000 tot 20 000	1 040	4 320	38	38	5	4	4	2	10
20 000 tot 50 000	950	4 870	38	35	6	6	4	2	9
50 000 tot 100 000	450	2 590	38	30	7	5	4	5	12
100 000 of meer	580	3 580	39	33	7	5	4	4	8
TOTAAL	4 030	19 100	38	35	5	5	4	3	9

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

Tabel 5.2
Openlucht sportaccommodaties en velden en banen¹⁾ naar type en naar provincie, 1988

	Accom- modaties	Velden en banen							
		totaal (=100%)	w.v.						
			voetbal- velden	tennis- banen	hockey- velden	korfbal- velden	handbal- velden	velden of banen voor andere veldsport	overige velden en banen
abs.	%								
Groningen	225	780	45	31	5	6	1	1	12
Friesland	300	830	46	24	2	11	0	7	9
Drenthe	205	780	42	31	3	7	7	1	9
Overijssel	270	1 190	48	29	5	4	5	3	5
Flevoland	35	290	38	37	5	3	4	2	10
Gelderland	470	1 980	48	30	5	5	2	2	7
Utrecht	190	1 120	33	38	6	7	4	2	10
Noord-Holland	500	2 790	36	34	5	4	6	5	10
Zuid-Holland	630	3 360	35	39	6	6	3	2	9
Zeeland	150	580	35	38	3	6	3	1	14
Noord-Brabant	645	3 630	33	38	8	4	5	2	11
Limburg	410	1 770	39	41	2	2	6	1	9
Nederland	4 030	19 100	38	35	5	5	4	3	9

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

Tabel 5.3

Velden en banen¹⁾ in openluchtssportaccommodaties naar type en naar gemeentegroettegroep, 1988

	Inwoners per gemeente						Totaal
	minder dan 5 000	5 000 tot 10 000	10 000 tot 20 000	20 000 tot 50 000	50 000 tot 100 000	100 000 en meer	
velden en banen per accommodatie							
ALLEEN MET VELD EN BANEN VOOR							
Alleen voetbal	2,1	2,4	2,5	3,0	3,3	3,1	2,8
Alleen tennis	3,3	4,8	5,0	6,8	7,8	11,3	6,2
Eén soort andere veldsport ²⁾	1,6	1,6	2,2	2,1	3,5	2,6	2,3
Combinaties van veldsporten	5,6	6,3	6,2	6,9	7,4	8,6	6,8
Veldsport en overige sport	8,2	9,4	10,3	13,6	14,5	18,7	12,9
Alleen overige sport	1,6	1,6	2,2	2,0	3,0	2,6	2,1
TOTAAL	3,3	3,9	4,2	5,2	5,7	6,2	4,7

1) Exclusief oefenvelden en -banen.

2) Exclusief voetbal en tennis.

	4	3	4	2	1	2
ALLE SPORACCOMMODATIES						
-op commerciële basis	570	113	382	223	1	1
-door vereniging of stichting	493	167	258	303	2	2
TOTAAL	1 063	280	640	526	3	3

Tabel 5.4

Bezoeken¹⁾ per accommodatie aan openluchtssportaccommodaties naar type en naar gemeentegroettegroep, 1988

	Inwoners per gemeente						Totaal
	minder dan 5 000	5 000 tot 10 000	10 000 tot 20 000	20 000 tot 50 000	50 000 tot 100 000	100 000 en meer	
bezoeken per accommodatie							
ALLEEN MET VELD EN BANEN VOOR							
Alleen voetbal	190	330	330	460	530	440	390
Alleen tennis	210	390	410	550	680	830	490
Eén soort andere veldsport ²⁾	210	170	280	300	400	360	300
Combinaties van veldsporten	440	560	630	830	960	1 060	740
Veldsport en overige sport	460	720	880	1 450	1 830	2 410	1 360
Alleen overige sport	50	50	110	100	370	200	120
TOTAAL	240	360	410	580	710	720	510

1) Bezoeken gedurende een doorsneeweek in september.

2) Exclusief voetbal en tennis.

	57	34	60
OFFICIËLE SPORACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	155	71	35
-door vereniging of stichting	182	33	82
MEERDERE SPORACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	4	50	25
-door vereniging of stichting	18	58	21
ALLE SPORACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	159	121	60
-door vereniging of stichting	200	91	103
TOTAAL	359	212	163

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 5.5
Bezoeken¹⁾ per veld of baan aan openluchtssportaccommodaties naar type en naar gemeentegroep, 1988

Totaal	Inwoners per gemeente							Totaal
	minder dan 5 000	5 000 tot 10 000	10 000 tot 20 000	20 000 tot 50 000	50 000 tot 100 000	100 000 en meer		
bezoeken per veld of baan								
ACCOMMODATIES MET VELDEN EN BANEN VOOR								
Alleen voetbal	90	140	130	150	160	140	140	140
Alleen tennis	60	80	80	80	90	70	80	80
Eén soort andere veldsport ²⁾	130	110	130	140	110	140	130	130
Combinaties van veldsporten	80	90	100	120	130	120	110	110
Veldsport en overige sport	60	80	90	110	130	130	110	110
Alleen overige sport	30	30	50	50	120	80	60	60
TOTAAL	70	90	100	110	130	120	110	110

1) Bezoeken gedurende een doorsnee week in september.

2) Exclusief voetbal en tennis.

TOTAAL 4 000 19 100 38 53 5 3

1) Exclusief oefenvelden en banen.

Tabel 5.5
Bezoeken¹⁾ per accommodatie aan openluchtssportaccommodaties naar type en naar gemeentegroep, 1988

Totaal	Inwoners per gemeente							Totaal
	minder dan 5 000	5 000 tot 10 000	10 000 tot 20 000	20 000 tot 50 000	50 000 tot 100 000	100 000 en meer		
bezoeken per accommodatie								
ACCOMMODATIES MET VELDEN EN BANEN VOOR								
Alleen voetbal	180	330	330	330	440	440	380	380
Alleen tennis	210	380	410	380	480	480	480	480
Eén soort andere veldsport ²⁾	210	170	280	170	210	380	300	300
Combinaties van veldsporten	440	580	630	580	880	980	740	740
Veldsport en overige sport	480	570	680	570	880	1 230	980	980
Alleen overige sport	110	130	110	130	130	200	200	200
Alleen overige sport	7	7	13	7	7	7	7	7
TOTAAL	1 240	1 580	1 710	1 580	2 340	2 740	2 300	2 300
bezoeken gedurende een doorsnee week in september								
2) Exclusief voetbal en tennis								
Flevoland	5	5	5	5	5	5	5	5
Gelderland	470	980	1 080	980	1 230	1 230	980	980
Groningen	180	380	410	380	480	480	480	480
Limburg	110	130	110	130	130	200	200	200
Noord-Holland	500	630	680	630	880	980	740	740
Zuid-Holland	330	580	630	580	880	1 230	980	980
Zeeland	150	330	330	330	440	440	380	380
Noord-Brabant	440	580	630	580	880	980	740	740
Nederland	4 030	5 340	5 710	5 340	7 740	8 980	7 300	7 300

1) Exclusief oefenvelden en banen.

Tabel 6.1
Exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering en aantal beheerde accommodaties naar type, 1988

EXPLOITATIE VAN	Exploitanten	Accommodaties			
		zwembaden	overdekte sportaccommodaties	openlucht-sportaccommodaties	jachthavens
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	93	107	15	1	-
-door vereniging of stichting	131	147	22	9	1
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	318	2	326	67	1
-door vereniging of stichting	181	2	184	31	1
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	155	1	17	153	-
-door vereniging of stichting	162	-	8	165	-
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	4	3	4	2	-
-door vereniging of stichting	19	18	44	98	-
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	570	113	362	223	1
-door vereniging of stichting	493	167	258	303	2
TOTAAL	1 063	280	620	526	3

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.2
Exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering en werkzame personen, 1988

EXPLOITATIE VAN	Exploitanten	W.o. met			
		abs.	personeel in loondienst	personeel niet in loondienst	vrijwilligers
			%		
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	93	90	43	11	
-door vereniging of stichting	131	71	27	16	
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	318	84	61	31	
-door vereniging of stichting	181	57	34	60	
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	155	50	71	35	
-door vereniging of stichting	162	25	33	62	
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	4	100	50	25	
-door vereniging of stichting	19	84	58	21	
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	570	76	61	29	
-door vereniging of stichting	493	51	33	47	
TOTAAL	1 063	64	48	37	

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.3

Formatieplaatsen van personeel in loondienst naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

	Formatie- plaatsen (=100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	abs.	%			
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	750	25	46	17	12
-door vereniging of stichting	610	32	46	15	7
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1 380	27	7	14	52
-door vereniging of stichting	290	43	5	30	21
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	310	40	14	21	26
-door vereniging of stichting	90	22	9	51	18
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	50	28	40	14	18
-door vereniging of stichting	290	45	23	28	5
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	2 490	28	20	16	36
-door vereniging of stichting	1 280	37	29	24	10
TOTAAL	3 770	31	23	19	27

1) Exclusief gemeenten.

	W.v. voor		abs.
	personeel in loondienst	personeel niet in loondienst	
EXPLOITATIE VAN			
ZWEMBADEN			
-op commerciële basis	80	43	11
-door vereniging of stichting	71	27	18
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	84	81	31
-door vereniging of stichting	27	24	80
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	20	21	22
-door vereniging of stichting	22	23	82
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	100	20	22
-door vereniging of stichting	84	28	21
ALLE SPORTACCOMMODATIES			
-op commerciële basis	78	81	20
-door vereniging of stichting	21	23	47
TOTAAL	84	48	27

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.4 Bestede of betaalde uren van personeel niet in loondienst naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

	Bestede/ betaalde uren in 1988 (= 100%)	W.v. door/aan					
		exploitant en meewerkende gezinsleden	uitzendkrachten	personeel niet in loondienst voor			
				beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine en overige diensten
	x 1 000	%					
EXPLOITATIE VAN							
ZWEMBADEN							
-op commerciële basis	65	58	11	10	4	9	8
-door vereniging of stichting	20	0	18	50	19	11	1
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES							
-op commerciële basis	400	90	2	2	1	3	2
-door vereniging of stichting	30	0	4	51	7	22	16
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES							
-op commerciële basis	237	92	1	2	3	1	1
-door vereniging of stichting	21	0	3	20	20	31	26
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES							
-op commerciële basis	3	92	1	2	2	2	1
-door vereniging of stichting	12	0	63	29	1	1	6
ALLE SPORTACCOMMODATIES							
-op commerciële basis	705	88	2	3	2	3	2
-door vereniging of stichting	83	0	16	40	12	19	13
TOTAAL	788	78	4	7	3	4	3

1) Exclusief gemeenten.

	W.v. voor	Uren vrijwilligerswerk in de week van september (= 100%)			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine en overige diensten
	x 1 000				
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	0.1	41	20	20	20
-door vereniging of stichting	0.9	78	8	8	2
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1.8	37	18	18	28
-door vereniging of stichting	4.0	34	8	17	43
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1.3	28	11	14	18
-door vereniging of stichting	2.8	37	11	23	31
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0.0	34	4	14	48
-door vereniging of stichting	1.2	33	4	13	20
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	3.0	47	12	17	21
-door vereniging of stichting	8.9	39	7	17	38
TOTAAL	12.0	41	8	17	32

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.5

Aantal vrijwilligers naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

	Vrijwilligers in de 2e week van september (= 100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	x 1 000	%			
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	0,0	27	24	24	24
-door vereniging of stichting	0,1	46	28	15	11
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,4	24	23	23	30
-door vereniging of stichting	0,7	36	10	13	41
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,2	28	21	25	26
-door vereniging of stichting	0,7	34	17	21	28
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,0	25	25	25	26
-door vereniging of stichting	0,1	23	16	16	44
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,6	25	22	24	29
-door vereniging of stichting	1,6	35	15	17	34
TOTAAL	2,3	32	17	19	32

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.6

Uren vrijwilligerswerk naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

	Uren vrij- willigers- werk in de 2e week van september (= 100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kantine- en overige diensten
	x 1 000	%			
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	0,1	41	20	20	20
-door vereniging of stichting	0,9	78	8	9	5
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1,6	37	18	19	26
-door vereniging of stichting	4,0	34	6	17	43
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1,3	59	11	14	16
-door vereniging of stichting	2,8	37	11	22	31
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,0	34	4	14	49
-door vereniging of stichting	1,2	33	4	13	50
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	3,0	47	15	17	21
-door vereniging of stichting	8,9	39	7	17	36
TOTAAL	12,0	41	9	17	32

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.7

Baten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

	Totaal baten (= 100%)		W.v.						
	mln gld	%	contributies, lesgeld, e.d.	subsidies en bijdragen	verhuur gebouwen en terreinen	reclame-gelden	overige inkomsten	onttrekking aan reserves, negatief saldo	
EXPLOITATIE VAN ZWEMBADEN									
-op commerciële basis	96	51	31	12	6	0	6	6	
-door vereniging of stichting	79	48	32	11	6	10	5	9	
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES									
-op commerciële basis	201	13	6	11	42	12	34	4	
-door vereniging of stichting	54	17	19	7	40	11	17	6	
OPENLUCHTSPORTACCOMMODATIES									
-op commerciële basis	49	15	7	12	45	2	24	7	
-door vereniging of stichting	28	30	11	12	34	8	14	3	
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES									
-op commerciële basis	7	57	36	3	4	0	2	0	
-door vereniging of stichting	46	17	49	22	22	10	7	4	
ALLE SPORTACCOMMODATIES									
-op commerciële basis	353	24	14	17	32	1	24	5	
-door vereniging of stichting	207	31	30	12	22	11	10	6	
TOTAAL	560	27	19	10	28	16	19	5	

1) Exclusief gemeenten.

Tabel 6.8

Lasten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

EXPLOITATIE VAN	Totaal lasten (= 100%)	W.v. voor			
		lonen en uitgaven voor sociale voorzieningen	betalingen aan derden voor verrichte arbeid	energie en kosten water	huur gebouwen en terreinen
	mln gld	%	x	mln gld	%
EXPLOITATIE VAN					
-op commerciële basis	0,0	27	24	24	24
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	0,1	46	26	15	11
-door vereniging of stichting	96	39	2	11	4
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	79	41	1	13	6
-door vereniging of stichting	0,7	24	23	23	9
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	201	27	1	7	3
-door vereniging of stichting	54	25	1	10	6
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	49	26	2	6	9
-door vereniging of stichting	28	17	2	6	11
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	7	29	2	9	32
-door vereniging of stichting	46	36	1	8	4
TOTAAL	560	31	1	9	8

¹⁾ Exclusief gemeenten.

Tabel 6.5

Uren vrijwilligerswerk naar functie bij exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988

EXPLOITATIE VAN	Uren vrijwilligerswerk in de 2e week van september (= 100%)	W.v. voor			
		beheer, administratie en toezicht	training en instructie	onderhoud en schoonmaak	kontrole en overige diensten
	x 1 000	x	x	x	x
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	0,1	41	20	20	20
-door vereniging of stichting	0,9	78	8	9	5
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1,6	37	18	18	26
-door vereniging of stichting	4,0	34	6	17	43
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	1,3	59	11	14	18
-door vereniging of stichting	3,9	47	11	22	31
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	0,0	34	4	14	48
-door vereniging of stichting	1,2	33	4	13	50
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	3,0	47	15	17	21
-door vereniging of stichting	8,9	39	7	17	38
TOTAAL	12,0	41	9	17	32

¹⁾ Exclusief gemeenten.

Tabel 6.8
Lasten van exploitanten¹⁾ van sportaccommodaties naar wijze van bedrijfsvoering, 1988 (slot)

	W.v.				
	onderhoud gebouwen en terreinen	aankoop meubilair, instructie- materiaal, e.d.	rente en afschrij- vingen	overige uitgaven	toevoeging aan reserves, positief saldo
%					
EXPLOITATIE VAN					
ZWEMBADEN					
-op commerciële basis	9	1	12	13	2
-door vereniging of stichting	10	1	16	11	2
OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	5	2	19	20	10
-door vereniging of stichting	10	2	27	14	5
OPENLUCHTSPOORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	7	3	21	18	10
-door vereniging of stichting	12	1	23	21	6
MEERDERE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	9	1	5	13	0
-door vereniging of stichting	11	1	22	15	2
ALLE SPORTACCOMMODATIES					
-op commerciële basis	6	2	17	18	8
-door vereniging of stichting	11	1	21	14	3
TOTAAL	9	2	19	16	6

1) Exclusief gemeenten.

De grote belangstelling voor bovengenoemde onderzoeken blijkt uit de
verkoopcijfers van de publicaties die over deze onderzoeken zijn ver-
schenen. De publicaties 'Zwembadtoezicht 1985' en 'Waterportaccommoda-
ties en piekverzuim 1985' waren vrij snel na verschijnen uitgever-
kocht. Voor de gemeenten zelf biedt dit onderzoek de mogelijkheid om
hun eigen sportvoorzieningsniveau te vergelijken met dat van vergelijk-
bare gemeenten. Tevens kan dit onderzoek op landelijk niveau een inzicht
verschaffen in het aanbod en gebruik van verschillende soorten sportac-
commodaties. Ook dit geeft de gemeenten weer de mogelijkheid de eigen
situatie te vergelijken met een landelijk gemiddelde.

De grote belangstelling voor bovengenoemde onderzoeken blijkt uit de
verkoopcijfers van de publicaties die over deze onderzoeken zijn ver-
schenen. De publicaties 'Zwembadtoezicht 1985' en 'Waterportaccommoda-
ties en piekverzuim 1985' waren vrij snel na verschijnen uitgever-
kocht. Voor de gemeenten zelf biedt dit onderzoek de mogelijkheid om
hun eigen sportvoorzieningsniveau te vergelijken met dat van vergelijk-
bare gemeenten. Tevens kan dit onderzoek op landelijk niveau een inzicht
verschaffen in het aanbod en gebruik van verschillende soorten sportac-
commodaties. Ook dit geeft de gemeenten weer de mogelijkheid de eigen
situatie te vergelijken met een landelijk gemiddelde.

Kade

telefoon: 070 - 624241
telefax: 070 - 624241
telefoon: 043 - 738888
telefax: 043 - 738888
telefoon: 043 - 738888
telefax: 043 - 738888

centraal bureau voor de statistiek

hoofdafdeling
 Sociaal-culturele
 statistieken

Aan de Dienst of Afdeling
 Sport (en Recreatie)

uw brief van:

ons nummer:

H049-89-S-S5

onderwerp:

sportaccommodaties en
 watersport 1988

Heerlen, januari 1989

Evenals in 1970, 1975, 1980 en 1985 doet het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) ook in 1989 weer een beroep op de Nederlandse gemeenten om informatie te verstrekken over het in hun gemeente aanwezige sportvoorzieningsniveau.

In het verleden werden de gemeenten gevraagd het totale sportvoorzieningsniveau in hun gemeente te inventariseren waarna vervolgens voor gemeentelijke zweminrichtingen, overdekte sportaccommodaties en jachthavens aparte vragenlijsten over inrichting en gebruik moesten worden ingevuld. Vooral de inventarisatie van het totale sportaanbod (inclusief gymnastieklokalen in bijzondere scholen en de accommodaties die beheerd worden door commerciële exploitanten) bleek voor de gemeenten veel werk op te leveren. Er is dan ook getracht om de levering van gegevens voor de gemeenten te vereenvoudigen. Het CBS heeft de beschikking over een bestand van sportaccommodaties die beheerd of geëxploiteerd worden door instanties die zijn ingeschreven bij de Kamers van Koophandel (sportverenigingen, sportscholen, beheersstichtingen en commerciële exploitanten van sportaccommodaties). Dit is in 1987 door middel van een zogenaamde basistelling onder deze instanties opgeschoond. Voor de gemeenten houdt dit in dat zij alleen nog informatie hoeven te verschaffen over de sportaccommodaties die in eigendom zijn van of beheerd worden door de gemeente. In principe vervangt deze vragenlijst de in het verleden gebruikte vragenlijsten Inventarisatie sportaccommodaties, zweminrichtingen, watersportaccommodaties en overdekte sportaccommodaties.

De grote belangstelling voor bovengenoemde onderzoeken blijkt uit de verkoopcijfers van de publikaties die over deze onderzoeken zijn verschenen. De publikaties Zweminrichtingen 1985 en Watersportaccommodaties en pleziervaartuigen 1985 waren vrij snel na verschijnen uitverkocht. Voor de gemeenten zelf biedt dit onderzoek de mogelijkheid om hun eigen sportvoorzieningsniveau te vergelijken met dat van vergelijkbare gemeenten. Tevens kan dit onderzoek op landelijk niveau een inzicht verschaffen in het aanbod en gebruik van verschillende soorten sportaccommodaties. Ook dit geeft de gemeenten weer de mogelijkheid de eigen situatie te vergelijken met een landelijk gemiddelde.

voorborg, prinses beatrixlaan 428
 postbus 959
 2270 AZ voorburg
 telefoon: 070 - 694341
 telex: 32692 cbs nl
 telegramadres: statistiek voorburg

heerlen, kloosterweg 1
 postbus 4481
 6401 CZ heerlen
 telefoon: 045 - 736668
 telex: 56724 cbshr nl
 telegramadres: statistiek heerlen

Mede

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK
Hoofdafdeling Sociaal-culturele Statistieken
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 045 - 73 66 66, toestel 2895

Mede om bovenstaande redenen is het wenselijk weer een volledig beeld te presenteren van de sportaccommodaties in Nederland. Voor deze volledigheid is het van het grootste belang dat alle gemeenten zorgen voor het tijdig invullen van de gegevens. Uw medewerking aan dit onderzoek is van het grootste belang.

Wilt U er zorg voor dragen dat de vragenlijsten binnen 1 maand na datum van ontvangst aan ons Bureau worden teruggezonden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de bijgevoegde portvrije verzendenveloppe. Indien U om personele redenen niet in staat bent om de gegevens op tijd aan het CBS terug te zenden, verzoeken wij U ons zo spoedig mogelijk hierover te informeren. De contactpersoon is mevrouw M. Rijlaarsdam, telefoon (045) - 73 66 66, toestel 2895.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Het Hoofd der hoofdafdeling
Sociaal-culturele statistieken,

(Dr. L. H. STRONKHORST)

WILT U AANKRUISEN WELKE VAN DE HIERONDER GEMENDE SPORTACCOMMODATIES EIGENDOM SIK VAN DE GEMEENTE OF DOOR DE GEMEENTE WORDEN BEHEERD?

Indien op een complex of meer van de hieronder opgesomde typen sportaccommodaties voorkomen, dan dient elk van deze typen apart te worden aangekruist. Als bij voorbeeld op een complex een aantal openlucht-sportaccommodaties voorkomen, dan dient het tweede bij de zwaartekrachten en de sportvelden bij de openlucht-sportaccommodaties te worden aangekruist. Evenzo dienen in geval van een tenniscomplex met overdekte en openlucht-banen beide typen apart te worden aangekruist.

ZO JA, WILT U DAN HIERONDER DE NAAM/NAKEN (eventueel afkortingen) VAN DE DESBETREFFENDE RECHTS-PERSONEN VERMELDEN EN TEvens AANGEVEN OM HOEVEEL ACCOMMODATIES NET GAAT?

ZWAARTEKRACHTEN	OPENLUCHT-SPORTACCOMMODATIES	OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES	ZWAARTEKRACHTEN
Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het blauwe formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?
Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het rode formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?
Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het rode formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?
Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?
Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het rode formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	(Sportvelden, sportbanen, tennisbanen, tafeltennisbanen, badmintonbanen, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)	Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwaartekrachten (exclusief de desbetreffende zwaartekrachten)?

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK
Hoofdafdeling Sociaal-culturele Statistieken
Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 045 - 73 66 66, toestel 2895

STATISTIEK SPORTACCOMMODATIES EN WATERSPORT 1988

- Gemeentelijke sportaccommodaties -

- A.u.b. terugzenden binnen één maand na ontvangst.
- De gegevens dienen verstrekt te worden naar de situatie op 31-12-1988 (tenzij anders vermeld).
- Bij sommige vragen is een korte toelichting gegeven; deze is aangegeven door een *.
- Een uitgebreide toelichting is separaat bijgevoegd. Wilt u, voordat u de vragenlijst invult, deze toelichting goed doorlezen.
- Indien u er prijs op stelt de adresgegevens gescheiden van de overige gegevens terug te zenden, dan kunt u de bovenste helft van de eerste pagina langs de stippellijn afknippen en afzonderlijk aan het CBS terugzenden.

I. WILT U AANKRUISEN WELKE VAN DE HIERONDER GENOEMDE SPORTACCOMMODATIES EIGENDOM ZIJN VAN DE GEMEENTE OF DOOR DE GEMEENTE WORDEN BEHEERD?

Indien op een complex 2 of meer van de hieronder onderscheiden typen sportaccommodaties voorkomen, dan dient elk van deze typen apart te worden aangekruist. Als bijvoorbeeld op een complex een aantal openlucht-sportvelden en een zwembad zijn gelegen, dan dient het zwembad bij de zweminrichtingen en de sportvelden bij de openlucht-sportaccommodaties te worden aangekruist. Evenzo dienen in geval van een tenniscomplex met overdekte en openlucht-banen beide typen banen apart te worden aangekruist.

ZWEMINRICHTINGEN ----->

(Overdekte en openlucht-zweminrichtingen, strand- en natuurbaden)

Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het blauwe formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zweminrichtingen (exclusief de bij vraag IIB vermelde inrichtingen)?

OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES ----->

(Sportzalen, sporthallen, tennishallen, ijshallen, kegel- of bowlingcentrums, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)

Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het rose formulier de gegevens invullen van de desbetreffende overdekte sportaccommodaties (excl. de bij vraag IIB vermelde accommodaties)?

OPENLUCHT-SPORTACCOMMODATIES ----->

(Sportparken, stadions, tennisparken, circuits voor auto-, motor- of wielersport, accommodaties voor geweer-, pistool- of boogschieten, voor paardesport, voor schaatssport, of andere openlucht-sportaccommodaties)

Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende openlucht-sportaccommodaties (excl. de bij vraag IIB vermelde accommodaties)?

WATERSPORTACCOMMODATIES ----->

(Jachthavens)

Wilt u a.u.b. vraag II invullen en op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende jachthavens (exclusief de bij vraag IIB vermelde accommodaties)?

ZWEMRICHTINGEN

OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES

ZWEMRICHTINGEN

Ruimte voor toelichting:

Met wie kan eventueel over de invulling van de vragenlijst contact worden opgenomen?

Naam: _____ Telefoon (tijdens kantooruren): _____

11a. HEEFT DE GEMEENTE EEN OF MEER SPORTACCOMMODATIES IN EIGENDOM DIE PERMANENT ZIJN VERPACHT AAN EEN RECHTSPERSOON, ZOALS EEN STICHTING, N.V., e.d. (GEEN SPORTCLUB*) OF WAARVAN HET BEHEER IS ONDERGEBRACHT IN EEN APARTE RECHTSPERSOON?

0 ja

1 nee

b. ZO JA, WILT U DAN HIERONDER DE NAAM/NAMEN (geen afkortingen a.u.b.) VAN DE DESBETREFFENDE RECHTSPERSONEN VERMELDEN EN TEVENS AANGEVEN OM HOEVEEL ACCOMMODATIES HET GAAT?

Naam van de rechtspersoon (geen sportclub*)	Aantal door rechtspersoon beheerde gemeentelijke			
	zwemin- richtingen	overdekte sportaccom- modaties	openlucht- sportaccom- modaties	water- sportaccom- modaties
1)				
2)				
3)				
4)				
5)				
6)				
7)				
8)				
9)				

* Sportvereniging, sportschool: Hiervoor wordt een uitzondering gemaakt omdat deze worden beschouwd als eindgebruiker van de accommodaties.

Wilt u uitsluitend per overreichte sportaccouchatitie de gevraagde gegevens retourneren?

JACHTHAVENS

Wilt u van de jachthavens waarvan u aan de ommezijde de gevraagde gegevens hebt verstrekt, hieronder vermelden:

- de naam(namen) van de jachthaven(s),
- wilt u dat doen in dezelfde volgorde als waarin u aan de ommezijde de gegevens van de jachthavens hebt verstrekt?

- Nr 1. Naam: -----
- Nr 2. Naam: -----
- Nr 3. Naam: -----
- Nr 4. Naam: -----
- Nr 5. Naam: -----
- Nr 6. Naam: -----
- Nr 7. Naam: -----
- Nr 8. Naam: -----

Een rubricatie van de naam van de jachthaven is niet vereist. Het is echter mogelijk dat de naam van de jachthaven niet overeenstemt met de naam van de jachthaven op de kaart. Het is aan de respondent te maken of hij de naam van de jachthaven op de kaart of de naam van de jachthaven op de kaart gebruikt.

Hier dient de respondent te vermelden of de jachthaven in de lijst van jachthavens is opgenomen. Indien de jachthaven niet is opgenomen, dient de respondent te vermelden waarom de jachthaven niet is opgenomen. Het is aan de respondent te maken of hij de naam van de jachthaven op de kaart of de naam van de jachthaven op de kaart gebruikt.

De respondent dient te vermelden of de jachthaven in de lijst van jachthavens is opgenomen. Indien de jachthaven niet is opgenomen, dient de respondent te vermelden waarom de jachthaven niet is opgenomen. Het is aan de respondent te maken of hij de naam van de jachthaven op de kaart of de naam van de jachthaven op de kaart gebruikt.

Wilt u van de jachthavens waarvan u aan de ommezijde de gevraagde gegevens hebt verstrekt, hieronder vermelden:

- de naam(namen) van de jachthaven(s),
- wilt u dat doen in dezelfde volgorde als waarin u aan de ommezijde de gegevens van de jachthavens hebt verstrekt?

- Nr 1. Naam: -----
- Nr 2. Naam: -----
- Nr 3. Naam: -----
- Nr 4. Naam: -----
- Nr 5. Naam: -----
- Nr 6. Naam: -----
- Nr 7. Naam: -----
- Nr 8. Naam: -----

TOELICHTING BIJ HET INVULLEN VAN DE STATISTIEK SPORTACCOMMODATIES EN WATERSPORT 1988

ALGEMEEN

Het doel van dit onderzoek is om een totaaloverzicht te krijgen van het aanbod en gebruik van de Nederlandse sportaccommodaties. In tegenstelling tot vorige onderzoeken hoeven de gemeenten nu alleen de informatie te verstrekken over de sportaccommodaties waarvan zij eigenaar zijn of waarover zij het beheer voeren. De adressen van de beheerders of exploitanten van de overige sportaccommodaties worden verkregen via de Databank van de Kamers van Koophandel. Deze werkwijze zal voor de gemeenten minder belastend zijn dan bij de vorige onderzoeken het geval was.

Om meer inzicht te krijgen in de beheerssituatie v.w.b. gemeentelijke sportaccommodaties is vraag II op het witte omslagformulier opgenomen. Tevens vervult deze vraag een belangrijke rol bij het opsporen van niet benaderde (beheerders van) accommodaties.

INLEGVELLEN

Hieronder wordt nader gespecificeerd van welke sportaccommodaties de gemeente wél de gegevens op de gekleurde inlegvellen moet invullen en van welke sportaccommodaties niet. Vooropgesteld dient te worden dat de eigendomssituatie van bij de sportaccommodatie behorende kleedaccommodaties en kantines of clubhuizen buiten beschouwing kan blijven bij de vraag of een sportaccommodatie al dan niet op een van de gekleurde inlegvellen moet worden opgenomen.

Wel opgenomen op de gekleurde inlegvellen moeten worden die accommodaties:

- die eigendom zijn van de gemeente en waarover de gemeente zelf het beheer voert; dus waarvan het beheer of de exploitatie niet is ondergebracht in een aparte rechtspersoon, zoals een stichting, N.V., B.V. e.d. (voor sportclubs wordt echter een uitzondering gemaakt, zie hieronder);
- die eigendom zijn van de gemeente en permanent zijn verhuurd aan één enkele sportclub (sportvereniging, sportschool), bijvoorbeeld een (gedeelte van een) sportpark dat permanent is verhuurd aan één voetbalvereniging;
- die geen eigendom zijn van de gemeente maar die door de gemeente (permanent) worden gehuurd en beheerd.

Niet opgenomen op de gekleurde inlegvellen moeten dus worden die accommodaties:

- die eigendom zijn van de gemeente maar waarvan het beheer of de exploitatie is ondergebracht in een aparte rechtspersoon, zoals een stichting, N.V., B.V., e.d. (voor sportclubs wordt echter een uitzondering gemaakt, zie hierboven);
- die geen eigendom zijn van de gemeente en die ook niet door de gemeente worden gehuurd of beheerd; of de grond waarop de accommodatie ligt in juridische zin eigendom is van de gemeente (erfpacht) is in dit verband niet van belang: dus een sporthal die eigendom is van een sportvereniging, stichting of particulier e.d. moet niet op het roze inlegvel worden opgenomen ook al is de gemeente eigenaar van de grond; evenzo moet een tennispark dat op gemeentegrond ligt en waarin de banen eigendom zijn van bijvoorbeeld een tennisvereniging niet worden opgenomen op het groene inlegvel.

Zweminrichtingen: het blauwe formulier. Onder zweminrichtingen worden in het kader van dit onderzoek verstaan: overdekte en openlucht-zwembaden, combi-zwembaden en strand- en natuurbaden. Per zweminrichting dient een kolom (van boven naar beneden) te worden ingevuld. Onder een strand- of natuurbad wordt verstaan een afgesloten (gedeelte van een) natuurlijk water waar toezicht wordt gehouden op de zwemmers en waarvoor gedurende het seizoen entree wordt geheven. Andere strand- en natuurbaden (dus die waarvoor geen entree wordt geheven) worden beschouwd als recreatieplas en zullen in een volgend onderzoek aan de orde komen.

Overdekte sportaccommodaties: het rose formulier. Onder overdekte sportaccommodaties worden in het kader van dit onderzoek verstaan: ruimten die permanent zijn ingericht als sportzaal, sporthal, tennishal, ijshal, kegel- of bowlingcentrum, schietaccommodatie of andere overdekte sportaccommodatie. Per overdekte sportaccommodatie dient een kolom (van boven naar beneden) te worden ingevuld.

In vraag 7 wordt gevraagd naar het gebruik dat van de overdekte sportaccommodatie wordt gemaakt. Het zal voor gemeenten soms moeilijk zijn om een opgave te verstrekken van het aantal gebruikers van de accommodatie naar de onderscheiden categorieën. Een goede schatting is echter van meer waarde dan geen cijfer. Indien de gemeente het beheer voert over een complex waarop zowel overdekte als openlucht-accommodaties voorkomen, dienen de overdekte accommodaties van dat complex op dit formulier te worden ingevuld.

Uitzondering: voor gymnastieklokalen hoeven geen gegevens per accommodatie te worden ingevuld. Wilt u alleen onderaan op het inlegvel vermelden hoeveel gymnastieklokalen de gemeente in eigendom heeft en hoeveel daarvan uitsluitend worden gebruikt voor schoolgymnastiek? Indien bij een school een gemeentelijke sportzaal of sporthal ligt, moet deze wel worden opgegeven.

Openlucht-sportaccommodaties: het groene formulier. Onder openlucht-sportaccommodaties worden in het kader van dit onderzoek verstaan: accommodaties die gedurende het seizoen permanent zijn ingericht als sportpark, stadion, tennispark, circuit voor auto-, motor- of wielersport, accommodatie voor geweer-, pistool- of boogschieten, voor paardesport, voor schaatsport of andere openlucht-sport. Accommodaties die gedurende het seizoen niet permanent zijn ingericht voor de tak van sport (bv. wielercircuits op de openbare weg of crosscircuits op een braakliggend terrein, e.d.) hoeven niet te worden geteld. Accommodaties die alleen gedurende een bepaalde tijd van het jaar gebruikt kunnen worden (bv. openlucht-ijsbanen die alleen bij voldoende vorst gebruikt kunnen worden) moeten wel worden opgegeven. Per openlucht-sportaccommodatie dient een kolom (van boven naar beneden) te worden ingevuld.

In vraag 8b wordt gevraagd naar het aantal oefenvelden of -banen. Dit zijn banen die gebruikt worden voor een bepaalde tak van sport maar die niet voldoen aan de wedstrijdeisen. U wordt verzocht voor tennis alle oefenvelden (ook de oefenmuurtjes) op te geven en van de andere takken van sport de oefenvelden met een oppervlakte van minimaal 2 000 m².

In vraag 9 wordt gevraagd naar het gebruik dat van de openlucht-sportaccommodatie wordt gemaakt. Het zal voor gemeenten soms moeilijk zijn om een opgave te verstrekken van het aantal gebruikers van de accommodatie. Een goede schatting is echter van meer waarde dan geen cijfer. Indien de gemeente het beheer voert over een complex waarop zowel overdekte als openlucht-accommodaties voorkomen, dienen de openlucht-accommodaties van dat complex op dit formulier te worden ingevuld.

Watersportaccommodaties: het gele formulier. Onder watersportaccommodaties worden in het kader van dit onderzoek uitsluitend jachthavens verstaan. Per jachthaven dient een kolom (van boven naar beneden) te worden ingevuld.

NAMEN VAN DE SPORTACCOMMODATIES

Op alle gekleurde inlegvellen wordt aan het einde gevraagd de namen van de accommodaties te vermelden, waarover u op dat inlegvel gegevens hebt ingevuld. Deze vraag is opgenomen om eventueel niet benaderde of juist dubbel benaderde (beheerders van) accommodaties op te sporen. Bovendien wordt daardoor het maken van vergelijkingen met de resultaten van vroegere onderzoeken vergemakkelijkt. Tenslotte kan de naam van de accommodatie bij eventuele navraag van groot nut zijn.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

telefoon 020 - 573429
telefoon 020 - 573431
telefoon 020 - 573432
telefoon 020 - 573433
telefoon 020 - 573434
telefoon 020 - 573435
telefoon 020 - 573436
telefoon 020 - 573437
telefoon 020 - 573438
telefoon 020 - 573439
telefoon 020 - 573440
telefoon 020 - 573441
telefoon 020 - 573442
telefoon 020 - 573443
telefoon 020 - 573444
telefoon 020 - 573445
telefoon 020 - 573446
telefoon 020 - 573447
telefoon 020 - 573448
telefoon 020 - 573449
telefoon 020 - 573450

CEBUREAU VOOR DE STATISTIEK
 Kijk
 Telefoon (045) 73 66 66, 65 65
 5000

Aan de exploitanten en beheerders van sportaccommodaties

uw brief van:

ons nummer:
 01433-89-S-55

onderwerp:
 Sportaccommodaties en watersport 1988

Voorburg, mei 1989

M.,

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verricht al ruim 15 jaar onderzoeken op het terrein van sport en recreatie in Nederland. Enkele recente publikaties over deze onderzoeken zijn: Inventarisatie sportaccommodaties 1985, Overdekte sportaccommodaties 1986, Zweminrichtingen 1985 en Watersportaccommodaties en pleziervaartuigen 1985 (alle uitgegeven door de Staatsuitgeverij te 's-Gravenhage).

Om ontwikkelingen in deze sectoren te kunnen volgen worden deze onderzoeken regelmatig herhaald. Dit is onder meer van belang voor overheidsinstanties en overkoepelende belangenorganisaties in de sportsector. Op deze gegevens kan het beleid van deze instanties worden gebaseerd of het kan eraan worden getoetst. Ook is gebleken dat dergelijke onderzoeken van direct nut kunnen zijn voor de instellingen die daadwerkelijk actief zijn op het terrein van sport en recreatie, zoals Uw organisatie. Immers, door deze onderzoeken is het mogelijk de eigen specifieke situatie te vergelijken met die van de sector als geheel of die in de eigen regio.

Vanwege de verscheidenheid aan activiteiten binnen sport en recreatie is een eerste vereiste voor het verkrijgen van een goed statistisch overzicht, dat de verschillende organisaties op het gebied van sport en recreatie getypeerd worden naar de belangrijkste door hen uitgeoefende activiteiten. Dit is gebeurd aan de hand van een economische basistelling, waarvoor U reeds in 1987 door ons Bureau bent benaderd. Hieruit is ons gebleken dat U beheerder of exploitant bent van een of meer sportaccommodaties. Wij verzoeken U dan ook om bijgevoegde vragenlijst in te vullen. Mocht U in 1988 geen sportaccommodaties hebben geëxploiteerd of beheerd dan verzoeken wij U op de vragenlijst te vermelden welke activiteiten U wel uitoefende en de vragenlijst verder oningevuld terug te sturen in de bijgevoegde portvrije enveloppe.

voorburg, p.n.ses bestnr. 428
 postbus 959
 2270 AZ voorburg
 telefoon 070 - 694341
 telex 32692 cbs nl
 telegramadres statistiek voorburg
 telefax 070 - 877429

heerlen, kloosterweg 1
 postbus 4481
 6401 CZ heerlen
 telefoon 045 - 736666
 telex 56724 cbshr nl
 telegramadres statistiek heerlen
 telefax 045 - 727440

De vragenlijst is samengesteld in overleg met onder andere vertegenwoordigers van de Nederlandse Sport Federatie (NSF), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, het Ministerie van Landbouw en Visserij en de Nederlandse Vereniging van Ondernemingen in de bedrijfstak Waterrecreatie (HISWA). Een belangrijke gedachte bij de samenstelling van de vragenlijst was dat deze beknopt diende te blijven om de berichtgevers zo min mogelijk te belasten.

Om een snelle verwerking mogelijk te maken, wil ik U vragen om de vragenlijst binnen een maand aan het CBS terug te zenden. Uit oogpunt van privacy-bescherming wordt U de mogelijkheid geboden de naam- en adresgegevens van de voorkant van de witte omslagvragenlijst te verwijderen en de vragenlijsten zonder naam en adres aan ons op te sturen.

Met nadruk wijs ik erop dat het CBS wettelijk verplicht is de door U verstrekte gegevens nooit zodanig aan anderen te verstrekken dat daaruit conclusies kunnen worden getrokken over Uw instelling of organisatie.

Mocht U vragen hebben over de aard van het onderzoek of over de inhoud van de vragenlijst, of hulp nodig hebben bij de invulling, wilt U dan contact opnemen met mevrouw M. Rijlaarsdam (telefoon: 045 - 73 66 66, toestel 2895).

Bij voorbaat dank ik U voor Uw medewerking aan dit onderzoek.

Hoogachtend,

De Directeur
Sociale statistieken,

H.K.A.

(Drs. H.K. VAN TUINEN)

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het blauwe formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zwemrichtingen.

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het rode formulier de gegevens invullen van de desbetreffende overdekte sportaccommodatie(s).

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende openlucht-sportaccommodatie(s).

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende jachthavens.

- ZWEMRICHTINGEN
(Overdekte en openlucht-zwemrichtingen, strand- en natuurbad)
- OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES
(Sportvelden, sportvelden, tennisvelden, jachthavens, regel- of bowlingcentra, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)
- OPENLUCHT-SPORTACCOMMODATIES
(Sportvelden, stadions, tennisparken, circuits voor auto-, motor- of wielersport, accommodaties voor geweer-, pistool- of postgeschieten, voor watersport, voor schietsport of andere openlucht-sportaccommodaties)
- WATERSPORTACCOMMODATIES
(Jachthavens)

CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK
 Hoofdafdeling Sociaal-culturele Statistieken
 Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen
 Telefoon: 045 - 73 66 66, toestel 2895

STATISTIEK SPORTACCOMMODATIES EN WATERSPORT 1988

- Sportaccommodaties -

- A.u.b. terugzenden binnen 1 maand na ontvangst.
- De vragen in de vragenlijst hebben betrekking op alle sportaccommodaties, waarover u of uw instelling het dagelijks beheer voert. Onder instelling wordt mede verstaan een vereniging, stichting, overheidsdienst, onderneming e.d. Wilt u het juiste antwoord bij elke vraag aankruisen of noteren op de daarvoor gereserveerde plaats.
- De gegevens dienen verstrekt te worden naar de situatie op 31-12-1988 (tenzij anders vermeld).
- Bij sommige vragen is een korte toelichting gegeven; deze is aangegeven door een *.
- Wilt u bij eventuele correspondentie a.u.b. de eerste 6 cijfers vermelden van het codenummer dat bij het adres is opgenomen?
- Indien u er prijs op stelt de adresgegevens gescheiden van de overige gegevens terug te zenden, dan kunt u het adresetiket van de vragenlijst verwijderen en de vragenlijst zonder adresaanduiding aan het CBS terugzenden. Wilt u de etiketten met codenummers echter niet verwijderen: het CBS kan dan niet overzien welke vragenlijsten reeds zijn ingezonden.

Indien de adressering hierboven niet klopt, wilt u dan hieronder het juiste adres vermelden. Indien u dat op prijs stelt, kunt u de vragenlijst dan verder ongevuld aan ons terugzenden. Wij zenden u dan ter invulling een nieuwe vragenlijst met het juiste adres op verwijderbaar etiket.

Naam: _____
 Straat: _____ Nummer: _____
 Postcode: _____ Plaats: _____

WILT U AANKRUISEN OVER WELKE VAN DE HIERONDER GENOEMDE SPORTACCOMMODATIES U OF UW INSTELLING HET DAGELIJKS BEHEER VOERT?

Indien op een complex 2 of meer van de hieronder onderscheiden typen sportaccommodaties voorkomen, dan dient elk van deze typen apart te worden aangekruist. Als bijvoorbeeld op een complex een aantal openlucht-sportvelden en een zwembad zijn gelegen, dan dient het zwembad bij de zweminrichtingen en de sportvelden bij de openlucht-sportaccommodaties te worden aangekruist. Evenzo dienen in geval van een tenniscomplex met overdekte en openlucht-banen beide typen banen apart te worden aangekruist.

ZWEMINRICHTINGEN ----->

(Overdekte en openlucht-zweminrichtingen, strand- en natuurbaden)

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het blauwe formulier de gegevens invullen van de desbetreffende zweminrichting(en).

OVERDEKTE SPORTACCOMMODATIES ----->

(Sportzalen, sporthallen, tennishallen, ijshallen, kegel- of bowlingcentrums, schietaccommodaties of andere overdekte sportaccommodaties)

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het rose formulier de gegevens invullen van de desbetreffende overdekte sportaccommodatie(s).

OPENLUCHT-SPORTACCOMMODATIES ----->

(Sportparken, stadions, tennisparken, circuits voor auto-, motor- of wielersport, accommodaties voor geweer-, pistool- of boogschieten, voor paardesport, voor schaatssport, of andere openlucht-sportaccommodaties)

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het groene formulier de gegevens invullen van de desbetreffende openlucht-sportaccommodatie(s).

WATERSPORTACCOMMODATIES ----->

(Jachthavens)

Wilt u a.u.b. de vragen 14, 15 en 16 op deze witte omslag invullen + op het gele formulier de gegevens invullen van de desbetreffende jachthaven(s).

Ruimte voor toelichting:

Met wie kan eventueel over de invulling van de vragenlijst contact worden opgenomen?

Naam: _____ Telefoon (tijdens kantooruren): _____

14b. PERSONEEL NIET IN LOONDIENST PER 30-09-1988	Aantal personeelsleden met		
	12 of meer details uren per week	minder dan 12 de- tails uren per week	Totaal aantal bezet- te formatiesaan- omerkend tot vol- ledige werkweek
Kantiner- en overige diensten			
Ordninhoud en schoonmaak			
Training en instructie			
Beheer, administratie en toezicht			
TOTAAL			
14c. PERSONEEL NIET IN LOONDIENST IN 1988 (geen vrijevilligere; zie hiervoor vraag 14b)	Aantal bezette (bestede) uren in 1988		
Beheer, administratie en toezicht			
Training en instructie			
Ordninhoud en schoonmaak			
TOTAAL			
14d. VRIJEVILLIGERE in de week van 12 tot 19 september 1988	Aantal vrijevilligere in de week van 12 tot 19 sept. 1988		
Kantiner- en overige diensten			
Ordninhoud en schoonmaak			
Training en instructie			
Beheer, administratie en toezicht			
TOTAAL			

PERSONELE GEGEVENS

- Wilt u hieronder aangeven:
 - a. hoeveel personeelsleden bij de instelling in loondienst waren op 30-09-1988;
 - b. hoeveel betaalde uren er in 1988 werd gewerkt door personeel dat niet bij de instelling in loondienst was;
 - c. hoeveel personen bij de instelling werkzaam waren in W.S.W.-verband;
 - d. hoeveel vrijwilligers er bij de instelling werkzaam waren in de week van 12 tot 19 september 1988.
- Het gaat bij deze vragen om de personele gegevens van de hele instelling: dus zowel het personeel dat in de accommodatie(s) werkzaam was als de administratieve krachten op kantoor moeten worden opgenomen. In vraag 14a wordt gevraagd naar het totaal aantal personen dat op de loonlijst staat; in vraag 14b moet worden opgegeven hoeveel personen gedurende hoeveel uren per week een bepaalde functie uitoefenen: zo moet iemand die 25 uren per week toezicht houdt in een zwembad en 10 uren instructie geeft, bij vraag 14 b twee keer worden vermeld, nl een keer op de regel 'beheer, administratie en toezicht' (15 of meer uren per week) en een keer op de regel 'training en instructie' (minder dan 15 uren per week).
- Onder personeel in loondienst (14a en b) wordt verstaan personeel dat op uw eigen loonlijst staat; onder personeel niet in loondienst (14c) wordt verstaan personeel dat werkzaam is op honorariumbasis, uitzendkrachten e.d.; hier geen vrijwilligers (al dan niet met onkostenvergoeding) vermelden: deze laatsten vermelden bij 14d.
- Indien sprake is van een zelfstandige onderneming, zoals een eenmanszaak e.d., dan dienen de exploitant en eventuele meewerkende gezinsleden verantwoord te worden onder 14c (bestede uren van exploitant en meewerkende gezinsleden).
- Indien het onmogelijk is om vraag 14b volledig in te vullen, wilt u dan in ieder geval proberen de laatste kolom van die vraag (totaal aantal bezette formatieplaatsen), eventueel geschat, wel in te vullen?
- Iemand die in loondienst is en een volledige werkweek heeft, bezet 1 volledige formatieplaats. Iemand die bijvoorbeeld 2 dagen of 16 uren per week werkt, bezet omgerekend 0,4 formatieplaats.

14a. HOEVEEL PERSONEN waren bij de instelling IN LOONDIENST OP 30-09-1988?Aantal personen: 14b. PERSONEEL IN LOONDIENST PER 30-09-1988

Personeel in loondienst op 30-09-1988	Aantal personeelsleden met			Totaal aantal bezette formatieplaatsen, omgerekend tot volledige werkweek
	volledige werkweek	gedeeltelijke werkweek		
		15 of meer betaalde uren per week	minder dan 15 betaalde uren per week	
Beheer, administratie en toezicht				
Training en instructie				
Onderhoud en schoonmaak				
Kantine- en overige diensten				

14c. PERSONEEL NIET IN LOONDIENST in 1988 (Geen vrijwilligers; zie hiervoor vraag 14d)

Betaalde (bestede) uren over het jaar 1988:	Aantal betaalde (bestede) uren in 1988
Bestede uren van exploitant en meewerkende gezinsleden.	uren per jaar
Betaalde uren aan uitzendbureaus.	uren per jaar
Betaalde uren aan personeel <u>niet in loondienst</u> voor:	uren per jaar
- beheer, administratie en toezicht	uren per jaar
- training en instructie	uren per jaar
- onderhoud en schoonmaak	uren per jaar
- kantine- en overige diensten	uren per jaar
Aantal personen werkzaam in W.S.W.-verband op 30-09-1988.	personen

14d. VRIJWILLIGERS in de week van 12 tot 19 september 1988

Vrijwilligers in de week van 12 tot 19 sept. 1988 voor:	Aantal vrijwilligers in de week van 12 - 19 sept. 1988	Totaal aantal bestede uren vrijwilligerswerk in de week van 12 - 19 sept.
Beheer, administratie en toezicht		
Training en instructie		
Onderhoud en schoonmaak		
Kantine- en overige diensten		

FINANCIËLE GEGEVENS

- De gegevens worden gevraagd met betrekking tot de exploitatierekening over 1988. Omdat de gegevens een zuiver statistisch doel hebben, is het niet noodzakelijk dat de exploitatierekening al definitief is vastgesteld. Wanneer de rekening over 1988 nog niet is opgesteld, kunt u volstaan met een zo goed mogelijke schatting of begrotingscijfers.
- Wilt u alle inkomsten en uitgaven van (al) de accommodatie(s) en van alle activiteiten bruto vermelden, dus bijv. de opbrengsten van de kantine niet salderen met de inkoopkosten.
- Indien het boekjaar niet samenvalt met het kalenderjaar, wilt u dan de gegevens verstrekken over het boekjaar 1987/1988?
- Indien u beschikt over een exploitatie-overzicht van uw instelling over het boekjaar 1988, dan zouden wij het op prijs stellen als u een kopie daarvan bij de vragenlijst wilt insluiten.
- Wilt u de bedragen afronden op 1 000 gulden, d.w.z. bedragen van minder dan 500 gulden als 0 tellen, en bedragen van 500 tot 1 000 gulden als 1 tellen.
- Wilt u de inkomsten en uitgaven vermelden excl. B.T.W.

Toelichting op enkele posten:

- Bij een exploitatie-overzicht horen 'TOTAAL BATEN' en 'TOTAAL LASTEN' aan elkaar gelijk te zijn. Wilt u eventuele exploitatie-overschotten of -tekorten vermelden bij respectievelijk 'Toevoeging aan reserves, positief saldo' (XV) of 'Onttrekking aan reserves, negatief saldo' (VI).
- XI: Onderhoud gebouwen en terreinen: onderhoud en schoonmaken van gebouwen, terreinen, zoals alle kosten van materiaal en uitbesteed werk. Loonkosten van eigen personeel echter niet hier maar bij VII vermelden; loonkosten en honoraria van ingeleend personeel niet hier maar bij VIII vermelden.
- XII: Aankoop meubilair etc.: alle meubliair, instructiemateriaal, spelmateriaal e.d. waarvan de aanschaffingskosten volledig op het boekjaar 1988 drukken.
- XIV: Overige uitgaven: hieronder vallen bijvoorbeeld:
 - administratie- en beheersuitgaven, zoals advertenties, drukwerk, telefoon, accountantsdiensten, portokosten, drukwerk e.d.;
 - verzekeringspremies en belastingen;
 - inkoop voor kantine, buffet, kiosk e.d.
 - overige, niet eerder genoemde uitgaven.

15. BATEN

I. <u>Contributies, lesgelden, entreegelden, baten uit verzorgen van demonstraties e.d.</u>	_____000,-
II. <u>Subsidies en bijdragen</u> (minus restituties; inclusief dekking nadelig saldo)	_____000,-
III. <u>Verhuur gebouwen en terreinen</u> (inclusief liggelden in jachthavens)	_____000,-
IV. <u>Reclamegelden</u> (reclameborden, inkomsten advertenties in clubblad e.d.)	_____000,-
V. <u>Overige inkomsten</u>	_____000,-
VI. <u>Onttrekking aan reserves, negatief saldo</u>	_____000,-
TOTAAL BATEN	_____000,-

16. LASTEN

VII. <u>Lonen en uitgaven voor sociale voorzieningen</u> (personeel in loondienst)	_____000,-
VIII. <u>Betalingen aan derden voor verrichte arbeid</u>	_____000,-
IX. <u>Energie en kosten water</u>	_____000,-
X. <u>Huur gebouwen en terreinen</u> (inclusief pacht water)	_____000,-
XI. <u>Onderhoud gebouwen en terreinen</u>	_____000,-
XII. <u>Aankoop meubilair, instructiemateriaal, spelmateriaal e.d. (direct gefinancierd)</u>	_____000,-
XIII. <u>Rente en afschrijvingen</u>	_____000,-
XIV. <u>Overige uitgaven</u>	_____000,-
XV. <u>Toevoeging aan reserves, positief saldo</u>	_____000,-
TOTAAL LASTEN	_____000,-

Wilt u hieronder aangeven:
 a. Hoeveel personen zijn er in dienst op 31-12-1988?
 b. Hoeveel personen zijn er in dienst op 31-12-1989?
 c. Hoeveel personen zijn er in dienst op 31-12-1990?
 d. Hoeveel personen zijn er in dienst op 31-12-1991?

De gegevens worden gebruikt met betrekking tot de berekening van de exploitatiekosten. Het is niet noodzakelijk dat de gegevens volledig zijn. Het is voldoende als de gegevens een goed beeld geven van de situatie. De gegevens worden gebruikt voor de berekening van de exploitatiekosten. Het is niet noodzakelijk dat de gegevens volledig zijn. Het is voldoende als de gegevens een goed beeld geven van de situatie.

ZWEMINRICHTINGEN

Wilt u van de zweminrichtingen waarvan u aan de omzijkende de gevraagde gegevens hebt verstrekt, hieronder vermelden:

- de naam(namen) van de zweminrichting(en);
- de plaats/gemeente waar de zweminrichting gelegen is;
- wilt u dat doen in dezelfde volgorde als waarin u aan de omzijkende de gegevens van de zweminrichtingen hebt verstrekt?

- 14a. HOEVEEL PERSONEN
- 14b. PERSONELE GEGEVENS
- Nr 1. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 2. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 3. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 4. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 5. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 6. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 7. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----
- Nr 8. Naam: ----- Plaats/gemeente: -----

Beheer, administratie en toezicht			
Training en instructie			
Onderhoud en schoonmaak			
TOTAAL			
Beheer, administratie en toezicht			
Training en instructie			
Onderhoud en schoonmaak			
TOTAAL			

netherlands central bureau of statistics
swimming complexes and
sports complexes 1988